

»DIJETE, MUZIKA I POCKET«
NAJVEĆA RIBARSKA NOĆ
TURIZAM SJEVERNE DALMACIJE
IZMEĐU DVA RATA
BALKONI, PARKETI I VRATA NA
DUGME
O TOME TREBA MISLITI
KOMUNISTI SU U PRVIM
REDOVIMA
ZA OSUDU PET STVARI
JD »VAL«
O TIM I OSTALIM PITANJIMA
ČITAJTE U OVOM BROJU LISTA

POSTALI SMO ZDRAVIJI

Na području Komunalne zajednice socijalnog osiguranja Šibenik u prvom tromjesečju ove godine znatno je opao broj izvršenih pregleda i usluga u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Tako je ove godine broj pregleda opao za 25 tisuća, dok indeks korištenja usluga iznosi u ovoj godini 84,7 posto. Gotovo slična situacija je i kod korištenja zaštite u zubnim ambulanzama i poliklinikama. Broj pregleda u zubnim ambulanzama je manji za oko 45 posto, a broj usluga za oko 28 posto. Interesantni su podaci i u korištenju zdravstvene zaštite u bolnicama. Broj slučajeva u 1964. godini za prvi kvartal iznosio je 1817, a za isto razdoblje ove godine 1601. Uporedo sa smanjenjem broja slučajeva došlo je do smanjenja broja dana liječenja, tako da se broj bolnoopskrbnih dana smanjio od 34.648 na 28.977 u ovoj godini. Prosjek trajanja liječenja iznosio je lanjske godine 19, a u ovoj godini 18 dana po jednom slučaju.

Unatoč smanjenom broju pregleda i usluga zapažena je tendencija porasta izdanih recepata za nabavku lijekova. Od 89 tisuća. Svi ti podaci odnose se za područje Šibenika. Područje Drniša daje sasvim obrnutu sliku: porast svih oblika korištenja zdravstvene zaštite.

U ovoj godini zabilježeni su znatno povoljniji rezultati što se tiče izostanaka s posla i isplaćenih naknada osobnih dohodaka. Osjetno smanjenje zapaženo je u industriji obojenih metala i u građevinarstvu. Indeks izostanaka u grani obojene metalurgije do 30 dana 42,1 posto. Do znatnijeg smanjenja izostanaka u toj grani uslijedilo je zbog djelomičnog smanjenja broja uposlene radne snage, pa je stoga i postotak bolovanja bio manji. Međutim, u nekim privrednim oblastima zabilježeno je povećanje broja izostanaka sa posla. To posebno vrijedi za poljoprivredu, saobraćaj, trgovinu i ugostiteljstvo. Za izostanke s posla do 30 dana isplaćeno je u prošloj godini 46 milijuna, a za isto razdoblje u ovoj godini 46 milijuna i 295 tisuća dinara. Međutim, za izostanke preko 30 dana isplaćeno je ove godine 5 milijuna i 386 tisuća dinara manje nego u prvom kvartalu prošle godine. S obzirom da se i na području Drniša stanje u tom pogledu znatno popravilo, onda ukupni podaci daju pozitivne rezultate. Tako su, na primjer, izostanci s posla do 30 dana smanjeni ove godine za više od 15 tisuća, a izostanci preko 30 dana bilježe smanjenje od blizu 18 tisuća dana.

Izostanci s posla izraženi u postocima nisu u svim radnim kolektivima jednaki. Najlošije stoje »Mostogradnja« sa 10,7 posto izostanaka, industrija »Krk« sa 9 posto, »Sipad« sa 8,1 posto, itd. Najbolje uspjehe postigla je tvornica lakih metala »Boris Kidričič«. Dok je lanjske godine postotak izostanaka iznosio 7,4, ove godine on je smanjen na 4,6. U Tvornici elektroda i ferolegura izostanci su smanjeni od 10 posto u prošloj na 7 posto u ovoj godini. Sasvim drukčije stanje je na području Drniša. U većini radnih organizacija uslijedio je porast izostanaka, izuzevši kod građevnog poduzeća »Udarnik«, gdje su izostanci smanjeni od 9 na 6 posto.

OGLEDALO

DOMAĆINI

Naš grad je domaćin jednoj značajnoj kulturnoj manifestaciji. To je priznanje našem gradu. I na tu činjenicu smo svi ponosni. Usput nastojimo da naš gosti ponese što ljepše uspomene iz grada — domaćina.

— Da li smo u tome uspjeli?
Uglavnom jesmo. Bar što se tiče gostoprimstva u domeni organizatora Festivala. No, mi ako smo zaista dobri domaćini ne bismo smjeli biti potpuno zadovoljni.

— Zašto?
Manifestacija dio programa održava se u dvorani Narodnog kazališta i na ljetnoj pozornici na Trgu Republike. Red i mir za vrijeme održavanja i grupice neodgovornih mladića koje su se našle izvan gledašta zavanja priredaba na ljetnoj pozornici svake večeri su bili poremećeni. Često su ispoljavale svoju neodgovornost i time negostoprimstvo prema izvođačima kojima je toliko potrebna koncentracija.

Bez ikakvog obzira i osjećaja krivnje ti dječaci, među kojima je bilo i dvadesetogodišnjaka, ispoljavali su negostoprimstvo i neljubavnost prema gostima.

Redari u civilu i uniformi bili su nemoćni u namjeri da sprječie neubuzdane »nastaške« malog dijela šibenske omladine. Tako se bar meni učinilo, jer: kad bi se izviždali i izvikali, neodgovorni su mladići redovito uzimali »magluc«.

Možda je trebalo postaviti zasljeđe. Ali tko je mogao vjerovati da će se »zločinci vraćati na mjesto zločina«.

Nema sumnje da je za dobar rad Tržišne inspekcije potrebna i suradnja građana. Ona nije izostala, premda je bilo slučajeva da su potrošači nedragovoljno prilazili inspekcijskoj službi radi davanja tačnih podataka o nepravilnoj naplati i zakidanju od strane trgovinskih, ugostiteljskih i zanatskih radnika. Međutim, valja kazati da tržišni inspektori nailaze na poteškoće i na drugim stranama, kao na primjer u privrednim organizacijama. Čim se, naime, izreknu kazne za odgovorna lica dobrodošla suradnja između tržišnih inspektora i rukovodilaca biva prekinuta.

Njemu sva naša srca ...

Šta bismo rekli za taj dan: možda jednu običnu ljudsku čestitku oslobodićemo! možda — minut šutnje za pale drugove! možda i ono svakodnevno: naklon glave i pozdrav: dobar dan! i laku noć! A možda nam se dogodi da pored Borca prođemo u njegovoj šetnji i, znajući ga, da pomislimo na dio njegova borbenog života, pa da prošeećemo ulicom razmišljajući o brzoj Sutjesci, o nekoj bukvi iza koje mu je ostao drug, prijatelj, brat, o nekoj borbi u kojoj su urezani inicijali, o nekome toplom ležaju u bobovoj slami, o divljoj čuki, izrešetanim stablima, jurisnom URA! i strašnoj mrzloj noći s vijavicom i tifusom u očima i nestašicom hrane ...

Jedna stopa za drugom krvari — ali i du.

Jedan drug nosi druga i dvije puške — ali ide.

Vjetar neki smjenjuje drugoga.

Borac u promrzloj planini svojim dahom zagrijava leđa ranjenika ...

Vode! Vode!

Meci se križaju nad glavama. Pa juriš! ura! »napred, moji junaci, mi moramo proć« ... Onda zadnja minuta borbe, i u njoj Ti je pao drug, Borče! To bi bio borac, jedan dio njegova života ...

A kad je trebalo graditi porušeno, Borac je opet bio prvi »zadužen za to selo ili rejon«. On je prvi formirao udarne grupe i radne brigade i bio Primjer ostalima ...

Kad se porušeno obnovilo, trebalo je učiti više nego u vrijeme obnove ili rata. Borci su opet prvi zasjeli u srednjoškolske i fakultetske klupe. I postali kemičari, liječnici, inženjeri ... rukovodioci gradilišta i velikih objekata. Opet bili prvi u Planu izgradnje (prvom, drugim i daljnjima). Tako se Borac sreo s nizom teških zadataka koje je trebalo riješiti. Daljnji njegov zadatak — da vodi brigu o mladima — nije ništa manje odgovoran. Zato i on zaslužuje posebnu brigu društva.

I tako je dobro.

I treba tako ...

Ponosni na Borca, ponosni smo i na njegov dan, bilo da Borac šeće s nama, bilo da ga više nema. Zato neka naša praznička pjesma bude pjesma Borcu, a nijema šetnja onaj Minut palome drugu, ocu ili bratu.

Zato drugu Borcu čestitka i pozdrav!

Zato njemu sve naše srce, slavljem ili suosjećaj ...

Čestitamo ti, druže, Tvoj dan borački našim neboderom, luksuznim brodom, vojničkom kapom, hidro-branom, generatorom ili diplomom, jer si u njima i Ti i Tvoj dan borački.

A od nas ti posebna čestitka, druže Borče!

IMENUJEMO KRIVCE

Na listi onih s kojima se »suresla« služba Tržišne inspekcije Skupštine općine Šibenik nalazi se i veći broj privatnika. Tako je, na primjer, utvrđeno da pojedini auto-prevoznici obavljaju neovlašteno trgovinu s cementom. Zbog toga je protiv Tomislava Protege i podnesena prijava za krivično djelo. On je na području Pirovca prodavao cement po 20 dinara, ali je taj građevinski materijal u Splitu nabavljao po 12,5 dinara.

Protiv Jere Periša iz Zatona podnesena je prijava za prekršaj, jer se bavio uslužnim zanatstvom, i to iz nekoliko stručnika, iako ni za jednu nije imao kvalifikacija, pa prema tome ni valjane dozvole. Međutim, on nije jedini nadriobrtnik. Dane Garofulić i Marin Grgurin iz Tiješne obavljali su stolarski zanat bez odobrenja. Nije to bio, kako bi se moglo zaključiti, »mali posao«. Naime, u njihovoj radionici uz kompletan stolarski alat nađena je i kombinirana blanjalica, čija je vrijednost oko 550 tisuća dinara.

Ni Skradin nije izostao s liste mjesta u kojima su intervenirali tržišni inspektori. Naime, slastičar Usniji Akiković vršio je nabavu i prodaju uflaširanih bezalkoholnih pića. Pri tom se Usniji pokazao kao veoma dobar računodžija: na svakoj narančadi zarađivao je 25 dinara, a na kokti 30 dinara. Naravno, mnogo više nego što je dozvoljeno.

Ne iznenađuje činjenica da su tržišni inspektori imali posla i s prevoznicima, vlasnicima motornih čamaca, koji su vršili prevoz iako za to nisu imali odobrenja. Kuzma Jurešić, Ivan Vuković i još neki neovlašteno su vadili i prodavali pijesak, dok je Metod Bjažić također bez odobrenja nadležnih organa vršio prevoznike usluge vlastitim motornim čamcem. Zbog tih

prestupa, a »zahvaljujući« agilnim tržišnim inspektorima, spomenuti su se našli pred sudom za prekršaje, koji im je izrekao kazne.

Boris Barižon je zaposlen kao soboslikarski radnik u PTT Šibenik. Međutim, on se nije zadovoljavao plaćom i redovnim radnim vremenom, te je soboslikarske radove izvodio i privatnim osobama. Naravno, bez odobrenja i koristeći tuđu radnu snagu. Radove koje izvodi cijene se na stotinjak tisuća dinara. Tako je, na primjer, radeći na bojadisanju crkve u Rogoznici zaradio 180 tisuća dinara. Intervencija tržišnih inspektora prekinula ga je u toj radnji.

A što rade pekari? Da li su oni mimošli intervenciju tržišnih inspektora? Nisu! Miloš Paunić, pekar u Zlarinu, proizvodio je nekvalitetan kruh, zakidao je na težini i miješao brašno tipa 400 i tipa 600, a kruh prodavao deklarirajući ga kao bijeli. Njegovim putem, na svojoj nesreću u zao čas, krenuo je i Mile Baljak, pekar u Vodicama. Krivične prijave što su ih podnijeli nadležnom organu tržišni inspektori Skupštine općine Šibenik valjda će zauvijek »opametiti« tu dvojicu pekara. I sve one koji su pokušavali potrošačima prodati »rog za svijecju«.

U Rupama je Ivan Zorica obavljao mesarski zanat, iako nije posjedovao dozvolu. Ivan je kupovao i kiao stoku i mještanim prodavao meso, a uz to često je vršio i ugostiteljske usluge. On se, naime, pokazao kao snalažljiv čovjek pa je pekao meso i točilo vino. Kada su protiv njega podnesene prijave, zatražio je dozvolu za obavljanje mesarskog zanata i dobio je zahvaljujući lažnim dokumentima i lažnim svjedocima. Zbilja — čudno.

O. R.

Mijenjati dosadašnji način financiranja

Na sjednici Odbora Prosvjetno-kulturnog vijeća Savezne skupštine za društveno-ekonomske odnose, kojoj su prisustvovali i poslanici ostalih odbora toga vijeća i predstavnici društveno-političkih organizacija, izraženo je zajedničko stanovište da će novi sistem financiranja obrazovanja, o čijim Tezama se raspravljalo, predstavljati značajan doprinos daljnjem unapređenju školstva i ustanova za obrazovanje. U diskusiji o tome učestvovao je i naš poslanik Zdenko Štambuk, koji je vrlo rječito ukazao na neke teškoće u financiranju obrazovanja u izbornom kotaru Šibenik-Knin-Drniš. Diskusiju drugu Štambuka donosimo u cjelosti.

Želim da u kraćem izlaganju iznesem stanje financiranja školstva u kotaru Split da bih time konkretno podržao osnovne teze koje su nam predložene za novo i cjelovito rješenje toga teškog problema koji je dosada, onako kako je tretiran i rješavan, nanio velike štete našoj prosvjetnoj politici, u osposobljavanju nastavnog kadra i u položaju koji taj kadar ima u našoj zajednici, te u školskom sistemu uopće.

U izbornom kotaru koji ovdje zastupam, u općinama Šibenik, Knin i Drniš, s veoma nerazvijenim rejonima kao što je Bukovica, problem financiranja školstva je jedan od najtežih i, u današnjim uvjetima, uopće nerješiv. Tako je, samo primjera radi, općina Šibenik, relativno najrazvijenija u mome izbornom kotaru ove godine bila u stanju da odvoji za prosvjetu samo 850 milijuna dinara, što je ravno 50% od onoga što je prosvjeta, na osnovu vrlo realnih proračuna, tražila od općinskog budžeta. Ta suma, koja ni izdaleka nije dovoljna i koja osjetno ograničava tek uvedeno samoupravljanje i nagrađivanje prema radu u školama, i takva kakva jest predstavljala preko 30% od cjelokupne planirane budžetske potrošnje šibenske komune. A situacija u komunama Knin i Drniš još je daleko gora.

Ako razmotrimo stanje financiranja školstva u kotaru Split, tj. u Dalmaciji, onda možemo konstatirati slijedeće: da se izdaci za financiranje školstva stalno povećavaju, tako da su troškovi za osnovnu djelatnost škola i troškovi za investicije — uostalom vrlo ograničeni i daleko nedovoljni — porasli od 1961. kad su iznosili ukupno 3.589 milijardi, na 8.704 milijarde u 1964. godini kad su ti troškovi iznosili svega 4,46% od

osjetljivo zaostaju iza izdataka za osnovnu djelatnost škola, što veoma negativno utiče na rad i život škola, jer su vrlo česte pojave da škole rade u 3 do 4 smjene ili da nisu u stanju da prihvate kandidate koji se prijavljuju, kao što je ove godine slučaj sa stotinama kandidata za srednje škole.

U 1964. godini republički fond za školstvo učestvovao je u financiranju stručnih škola sa 62% troškova osnovnih djelatnosti, a ostalo su trebali da obezbijede iz svojih sredstava privredne organizacije i medicinske ustanove na bazi 2,5% bruto ličnih dohodaka. Ta godina je trebalo da bude prelazna i da u ovoj godini sve stručne škole pređu na neposredno financiranje od strane privrede i zdravstva. Kako na području kotara postoje 54 stručne škole koje treba da se financiraju iz privrede i zdravstva, to je njihovo financiranje obrazovan posebnim takozvani međupćinski fond za financiranje stručnih škola.

Prema proračunima, na bazi odvajanja od 2,5% od bruto ličnih dohodaka u privredi i zdravstvenim ustanovama predviđala se realizacija od 1.307. milijuna u tu svrhu, ali je razumijevanje za apel Skupštine kotara da se to ostvari bilo minimalno, jer je u fond ušlo svega 202.877.000 dinara, od čega je samo privreda općine Split dala oko 200 milijuna, dok su ostale komune dale minimalno, kao privreda općine Zadar 25.000 dinara, ili ništa.

Takvo je opće stanje financiranja školstva u kotaru Split. Mislim da nije potrebno da vas zamaram zaključcima koji se sami nameću. Mislim isto tako — da je jasno koliko sve to govori u prilog tezama o kojima raspravljamo i traži da se pitanje financiranja prosvjete riješi jasnim zakonskim odredbama koje će uz obavezna učešća cjelokup-

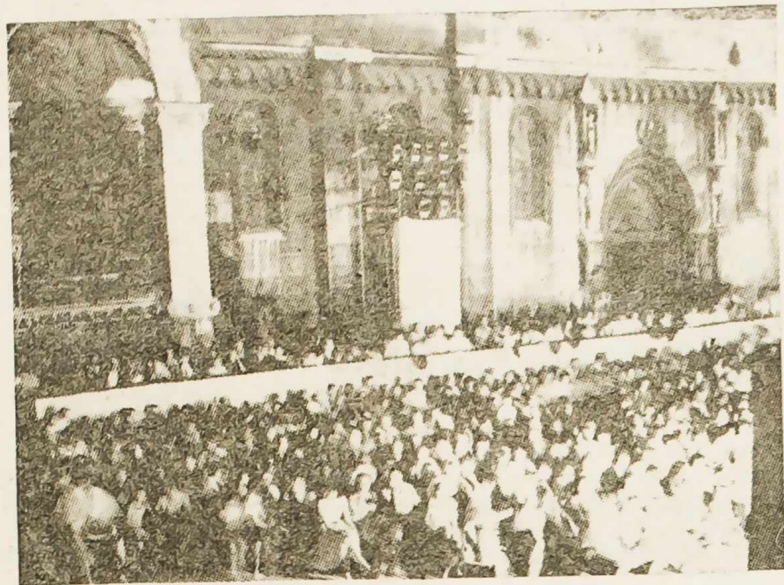

ZDENKO ŠTAMBUK

ne privrede i investicija u financiranju prosvjete voditi posebno računa o privredno zaostalim krajevima. Onim krajevima, posebno u Dalmaciji, ali i ne samo u Dalmaciji, koji su podnijeli relativno najveće žrtve i napore u oslobodilačkom ratu, a dosada su umnogome i ostali zapostavljeni, što je ponovo i odlučno podvukeno na nedavnim općinskim konferencijama Socijalističkog saveza u Šibeniku i Kninu, gdje su o pitanju stanja školstva i financiranja školstva bile izrečene mnoge gorke i ogorčene riječi.

Mislim da treba u potpunosti ostvariti primjedbu druga Kardača koja glasi: »Republika bi trebala da vodi posebnu brigu o onim općinama koje ne mogu iz sopstvenih izvora da obezbijede finansiranje utvrđenih minimalnih kriterijuma obrazovanja, participirajući sa određenim procentom i pojedinim troškovima. Taj procent bi bio različit prema stepenu sposobnosti komune koja je u pitanju. Povezivanje svih činilaca finansiranja obrazovanja mora da reši, odnosno da svede na minimum pitanje razvijenih i nerazvijenih komunama koje se stalno postavlja u vezi sa školstvom.«

Peti festival djeteta

U Šibeniku je u subotu 26. lipnja svečano otvoren Peti jugoslavenski festival djeteta, koji će trajati do 5. srpnja. Osim manifestacionog dijela koji se održava u Narodnom kazalištu i na Trgu Republike, organizira se i studijski dio u dvorani Društvenog doma, kao i diskusije o izvedenim priredbama. Ovaj festival održava se u znaku teme »Dijete, muzika i pokret«, a okupit će oko 500 izvođača, umjetničkih rukovodilaca dječjih kazališta, društveno-političkih i pedagoških radnika. Pored 700 primjeraka štampancija festivalskog vještaka, u toku Festivala svakog dana izlazi poseban informativni bilten.

Svečanost otvaranja bila je obilježena nacionalnom himnom koju je otpjevao RKUD »Kolo« u pratnji orkestra Garnizona JNA otpjevali zbornu kompoziciju »Mi djeca združena sva« N. kole Bašca, u drugom dijelu programa nastupilo je Pionirsko pozorište iz Sarajeva, koje je u koreografiji Inge Vesligaj izvelo balet »Uspavana ljepotica« na muziku P. I. Čajkovskoga.

„Dijete, muzika i pokret“

turne manifestacije i time otvorio V festival djeteta. Često su RKUD »Kolo«, zbor II i III osnovne i Muzičke škole uz pratnju orkestra Garnizona JNA otpjevali zbornu kompoziciju »Mi djeca združena sva« N. kole Bašca, u drugom dijelu programa nastupilo je Pionirsko pozorište iz Sarajeva, koje je u koreografiji Inge Vesligaj izvelo balet »Uspavana ljepotica« na muziku P. I. Čajkovskoga.

Otvaranju Festivala, pored predstavnika dječjih kazališta iz cijele zemlje, prisustvovali su Miljenko Paravić, podsekretar u Sekretarijatu za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu Hrvatske, Danica Nola, pomoćnik direktora Zavoda za osnovno školstvo Hrvatske, književnici Pero Budak i Vojin Jelčić, te predstavnici društveno-političkih organizacija, javnih i kulturnih radničkih šibenske komuna.

Drugog dana Festivala publici i gostima predstavilo se Zagrebačko pionirsko kazalište koje je izvelo »Biberček«, što ga je prema narodnoj bajci napisao Ljubiša Dokić, a zatim je nastupio sastav dječjih kazališta »Titovi mornari« iz Splita sa »Pepeļjugom« u koreografiji Lene Ataman-ske. Taj je balet — pantomima u tri čina izazvao snažan utisak na gledaocima, koji su izvođače nagradili spontanom aplauzom. Sutradan, 28. lipnja, na Trgu Republike nastupio je ansambl Škole za ritmiku i ples iz Zagreba. Taj se program sastojao iz dva dijela, u kojima se publika upozнала s dostignućima što su ih učenice postigle u toku svoga četvero-godišnjeg školovanja. Za klavirom je pratila Besiljka Žorđić. U utorak 29. lipnja ponovo su nastupila dva umjetnička ansambla. U Narodnom kazalištu »Pnečča« B. Bjelkuno, a najvećerki odgoj mladih iz Šibenika izvelo »Pnečča« B. Bjelkuno, a najvećerki odgoj mladih iz Šibenika nastupilo Pionirsko kazalište iz Rijeke koje se predstavilo sa »Kopeljom« u režiji i koreografiji J. Komljenovića.

Petog dana Festivala u manifestacionom dijelu izvedene su pred-stave »Alca u zemlji čuda« J. Straussa u izvedbi Pionirskog pozorišta iz Tuzle i »Ončak, senček i žuta« J. Vrhunca u izvedbi Mestnog gledališta i zajednici sa Zavodom za glazbeno i baletno obrazovanje iz Ljubljane. (j)

Naši gosti

daljnjem razvijanju i propagira-nju suvremene umjetnosti pokreta, prilagodivši tu umjetni-čko — pedagošku disciplinu na-šoj sredini i potrebama. Osnivač škole pesne umjetnosti, kojoj je Savezno izvršno vijeće priznalo rang više škole. Objavi-la je niz radova s kojima je u-poznala javnost sa suvremenim umjetnostima pokreta.

u Beogradu, a danas obavlja du-žnost docenta Muzičke akademije. Dobitnik je nagrade grada Beograda »Dositej Obradović« 1962. godine za značajna dostig-nuća u oblasti prosvjetno-peda-goškog rada. Popović je pisao mnoge udžbenike iz oblasti me-todike nastave i pjevača. Poznat je i kao dirigent sjevačkih zbro-va, a aktivno se bavi i kompo-niranjem zbornih djela. Za po-stignute rezultate u radu una-predjen je u zvanje pedagoškog savjetnika.

MIHAJLO VUKDRAGOVIĆ

Istaknuti jugoslavenski kom-pozitor, falktuzor i skladatelj ilio-zofskog fakulteta, Muzičke škole u Beogradu i Sekretarijatu u Pragu, u Beogradu razvijaju plod-nu aktivnost kao kompozitor, di-rigent, pedagog, organizator i javni radnik. Poslije oslobođenja vrši dužnost rukovodioca i dirigenta orkestra Radio-stanice Beograd, rektor Muzičke akade-mije, prvog rektora Umjetničke akademije i generalnog sekretara Saveza kompozitora Jugosla-vije. Stvaralačka ličnost Vuk-dradovića, formirana je u Pragu u doba najvećeg procvata i u-tjecaja suvremene muzike. U iz-građivanju svoga stila oslanja se na tekovine francuskog impresi-onizma, češkog neoromantizma s izvjesnim ekspresionističkim akcentima i na muzički faktor svoga naroda, koji ga ponovo inspirira, ali koji nikada doslovno ne citira. Nakon rata u njegovu stvaralaštvu dominira herojska tematika sa djelima kao što su simfonijska poema »Put u pobe-du« i trilogija kantate »Vezilja slobode«, »Svetli grobovi« i »Srbijom«.

TRUDA REICH

Jedan od osnivača Udruženja pedagoga Hrvatske i Saveza u-druženja muzičkih pedagoga u-druženja. Među prvima organi-zira seminare u okviru Udruže-nja pedagoga Hrvatske pozivaju-ći uz naše i istaknute muzičke pedagoge iz inozemstva. Sudje-lovala je na brojnim međuna-rodnim kongresima na kojima je predavala o organizaciji na-šega muzičkog školstva. Našu muzičku nastavu u osnovnoj školi obogatila je uvođenjem tzv. školskog instrumentarija i frulice.

BORIVOJ POPOVIĆ

Završio je Muzičku akademiju

KSENIJA KECOJEVIĆ

Prije deset godina diplomirala je na Srednjoj baletnoj školi u Beogradu, a danas je absolvent Pravnog fakulteta u Beogradu. Nastupala je u novinarskom ka-zalištu kao solistkinja baleta, a od 1957. godine je nastavnik Ba-letne škole u Beogradu. Istaknu-ti je predavač klasičnog baleta.

LEOPOLDINA TEPES

Diplomirala je Muzičku akade-miju. Od 1951. godine radi u Zagrebačkom kazalištu lutaka kao muzički rukovodilac, gdje povremeno komponira scensku muziku. Publicirala je veći broj dječjih pjesama, tri lutarska igrokaza i stihove u priručnicima za muzičku nastavu. Na pri-jedlog Festivalskog vijeća piše priručnik »Kroz igru u muzičko — scensku igru«.

Razgovor sa Miljenkom Paravićem

Tribina za razgovore

Medu gostima koji u gradu podno Šubičevca borave za vrije-me održavanja Petog jugoslavenskog festivala djeteta je i Milje-nko Paravić, podsekretar u Sekretarijatu za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu Hrvatske, koji je za čitaocima našeg lista odgovorio na nekoliko pitanja što mu ih je postavio naš suradnik.

Možete li nam nešto reći o rezultatima dosad održanih festi-vala djeteta u Šibeniku?

— Manifestacija ovakvih festival-skih manifestacija koje u prvom redu predstavljaju tribinu za razgovore i pokušaje da se riješe problemi estetskog odgoja djeteta je uistinu pravo građanstva kod nas. Organizacija Petog festivala pokazuje, naime, da su ljudi shvatili da se ne radi o mani-festacijama koje sumiraju do-stignuća profesionalnih i ne pro-fesionalnih umjetničkih ansam-bla, nego da je to tribina gdje se otvaraju i rješavaju vrlo slo-ženi problemi na planu estet-skog odgoja mladog čovjeka, o čemu inače vode mnogo računa i druge nacije.

Cetiri prethodna festivala ne-sumnjivo su odigrala izvanrednu ulogu u estetskom odgoju mladih. No da li postoji ipak neka razlika između ovog i dosadašnjih festivala?

— Svakako da postoji. Razlika je u tome što je festival, koji se upravo održava zahvatio kom-pleksno područje estetskog od-goja koje je još neobrađeno i gdje se još uvijek vode diskusi-je o tome što i kako raditi na temu »Dijete, muzika i pokret«. Iako su i dosadašnji festivali razmatrali estetsku stranu odgo-ja mladih, ove rasprave pokazu-ju da treba ići u zauzimanju stava: što sa djecom raditi i kako kod njih razvijati smisao za kreativno i umjetničko izjavlja-nje. Pri tome svakako treba iz-

bjegavati opterećenje djeteta sa nekim temama koje su, da tako kažemo, pomalo preživjele i ne povoditi se ukusima određenih sredina, već stvarati takve mo-gućnosti kojima ćemo kod naše djece utrti put kreativnom ra-du, kako bi na taj način u kasnijim godinama postali bilo kao izravni stvaraoci. Očito je da će ovaj Festival odgovoriti na sva ključna, odnosno primarna pitan-ja u muzičkom odgoju mladih ljudi.

Postoje li kakve akcije na izdavačkom polju?

— Sigurno je da će poslije ovog festivala doći do izražaja praktični rezultati. Koliko mi je

poznato, već su date u štampu dvije edicije na temu »Dijete i pokret« i »Muzika i dijete«. Festi-valsko vijeće je dosad objavilo više brošura i predložilo da se dade na javnu diskusiju čitav materijal kako bi se na taj način zainteresirao širi krug lju-di.

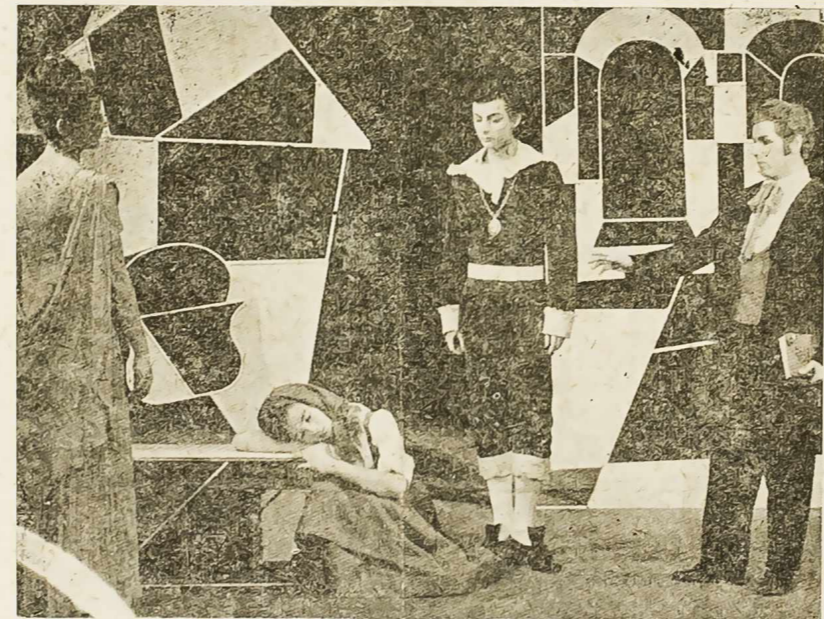
Nakon gostovanja istaknutih umjetničkih ansambala i pedagoga iz bratskih zemalja Poljske i Čehoslovačke, da li će se ubudu-će proširiti krug gostiju i iz os-talih zemalja?

— Smatram da je potrebno iz-ticati da priredbe koje se odr-žavaju trebaju da budu demon-stracije onoga što se danas radi za djecu ili sa djecom, kako kod nas, tako i u svijetu. Neće se ići za tim da ovakvi festivali postanu smotra dostignuća na među-narodnom planu, ali će se zato i ubuduće težiti da se iz raznih

temom trebalo uključiti, ali vje-rujem da će tokom ovog festiva-la ona doći do izražaja. Uosta-lom, i Festivalsko vijeće će o tome trebati da povede računa kako bi se budućim festival učio u proslavu 900-godišnjice osnivanja Šibenika.

Možete li nam nešto reći o sa-moj organizaciji V festivala dje-teta?

— U prvom redu treba odati puno priznanje organizatoru ne samo za udoban smještaj gosti-ju nego i za povećani interes koji vlada za ovogodišnju ma-nifestaciju. Organizacija ovog festivala je zaista prvorazredna. Primjećujem jedino da ovom festivalu prisustvuje premalo pedagoga čija je djelatnost usko vezana za estetski odgoj naše djece, rekao je na kraju našeg razgovora drug Miljenko Paravić. (jj)

DANICA NOLA

zemalja povremeno pozivaju tak-ve institucije, umjetnički ansam-bli i pojedinci koji će nam poslužiti kao osnova za popun-jenje naših zadataka na planu estetskog odgoja djece. Takvi će biti naši gosti

Dogodine se slavi 900-godišnj-ica spomena Šibenika. Hoće li šesti festival dati svoj obol toj značajnoj obljetnici?

— Svakako da bi u rasprava-ma koje će poslužiti kao pripre-ma za održavanje VI festivala o toj činjenici trebalo voditi rač-una. Sada, međutim, nema od-rednu ideju s kakvom bi se

ANA MALETIĆ

Prva je u našoj zemlji stekla od-bora društva »Naša djeca« SRH, član Predsjedništva Save-zu društva za odgoj djece i me-ladine Jugoslavije i direktor Centra za vanškolski odgoj.

Stručnjaci na V festivalu djeteta govore za naš list

Od posljednje subotnje večeri lipnja, kada su se na Trgu Republike oglašile fanfare najavivši da je u stoljetnome Krešimirovu gradu otvoren Peti festival djeteta, priredaba je uistinu bilo napretak. Iako ovogodišnji festival nije organiziran s namjerom da se isključivo demonstriraju umjetnička ostvarenja dječjih profesionalnih i amaterskih ansambala, jer je bitan zadatak postavljen pred studijski dio festivala, nema sumnje da su i priredbe značajni prilog ovoj općerjugošlavenskoj manifestaciji za djecu.

Petom festivalu djeteta u Šibeniku prisustvuje niz eminentnih pedagoga s područja scenskog i muzičko-ritmickog izražaja djeteta. Studijski dio, koji se odvija u velikoj dvorani Društvenog doma, zanimljivo je poprište raznih mišljenja. Zamolili smo nekoliko stručnjaka da za čitatelje našeg lista kažu nešto o onome što je za njih u ovom trenutku najvažnije.

ANA MALETIĆ: DIJETE LIČNO DOZIVLJAJE DIJELI SA SVOJIM DRUGOVIMA

Kreativni umjetnički odgoj doprinosi boljem shvaćanju problema koji se danas pojavljuju na većini područja i osposobljava mladog čovjeka da zauzme svoj lični stav i stvara vlastito mišljenje — rekla je Ana Maletić i nastavila: — Zadatak da svoj emocionalni i mentalni doživljaj oblikuje sadržajnim, plesnim kretnjama navodi učenika na pomnije promatranje i spoznaju životnih oblika, na veću senzibilnost za svijet oko njega. On postaje svjestan bogatoga emotivnog života koji se konstantno odvija ispod površine svakidašnjice, naslućuje i primjećuje takav život i kod drugih osim samoga sebe, te dobiva već razumijevanje za tuđe manifestacije i veći respekt pred unutarnjim životom drugih. Prilika za sticanje takvih iskustava pruža mu se pri tako usmjerenom plesnom odgoju, gdje on svoje doživljaje dijeli sa svojim drugovima, gdje ima prilike da im pokaže svoja dječja ostvarenja, vidi kako su drugi rješavali isti zadatak i stiče razloge koji su ih u tome rukovodili. Odgajatelj uskoro nauči da svoje doživljaje pokreta dijeli s drugima — partnerom ili kolektivom — i upozna zadovoljstvo kolektivnog ostvarenja.

U obrazovnom pogledu kreativna rješavanja i oblikovanja zadatah tema pokreta, sile učenika na upoznavanje i pomno proučavanje materije, dublje zadiranje u bit teme i njeno razmatranje sa što više strana. On brzo uviđa da ovdje nema mjesta površnosti, te da valja raditi, eksperimentirati, vježbati, izrađivati, osvrnuti se na ranije stečeno znanje, da bi se ono moglo proširiti nećim vlastitim. Kroz proučavanje materije u-

mjetnosti pokreta učeniku postaju pristupačne i zakonitosti drugih umjetnosti. Jer ples daje uvid i u neke osnovne elemente zajedničke svim umjetnostima. On, tako reći, prenosi učenika preko granice jedne umjetnosti u domenu ostalih, udomaćuje ga i uzdiže u širi svijet imaginativnog.

Na kraju svoga izlaganja A. Maletić je kazala: — Moderni plesni odgoj, mada nosi neosporno obilježje današnjice, u svojoj širini daje mogućnost kasnijem prilagodavanju svakome plesnom smjeru, jer psihofizičke kvalitete koje razvija idu u prilog bilo kakvom obrazovanju. Dok onaj tko je svoje plesno školovanje započeo klasičnim baletom, teško stečenih tipičnih manira će se isto tako teško riješiti. Stoga sam mišljenja da u tom stilu valja školovati one koji su predisponirani da nas kasnije zadive svojom specifično klasičnom umjetnošću s one strane rampe

DANICA NOLA: SINTEZA JE OSNOVNI ZAHTEJEV PRISTUPA ESTETSKOM ODGOJNOM PODRUČJU

Istancanim pedagoškim umijećem približiti umjetničko djelo učenicima na način da kod njih izazove istinsko doživljavanje djela od neocjenjive vrijednosti. Tako stvoreni doživljajni potencijal nuka i stvara potrebu kod učenika da ta svoja nutarnja stanja izraze. Ako im u tome momentu pružimo mogućnost primjene novih izražajnih sredstava i drugačijih nego što su ona kojima je izraženo umjetničko djelo, tada se stvaraju uvjeti koji će učenike nukati na vlastito stvaralaštvo. Učenici se neće poslužiti komplikacijom, u koju često upadnu ako se služe istim izražajnim sredstvima kojima se umjetnik služio u svome djelu. Tako je, na primjer,

Festivalne refleksije

U toku deset festivalskih večeri na pozornici Narodnog kazališta i onaj montiranoj na Trgu Republike (kod Gradske vijećnice) nastupilo je ili će još nastupiti oko 500 izvođača. Oni su članovi 14 dječjih i lutarskih kazališta iz naše zemlje i poljskog kazališta lutaka »Arlekin« iz Lodza.

Pored manifestacionog dijela festivalnog programa, svakog jutra od 8 do 12, 13 ili 14 sati članovi Festivalnog vijeća, eminentni stručnjaci s područja estetskog odgoja djece debatiraju o izvedenim predstavama i slušaju stručne referate na temu: »Dijete, muzika i pokret«, o čemu se također živo diskutira.

Za vrijeme studijskog dijela festivala pije se isključivo kisela voda, što ne znači da je diskusija kisela. Ima i onih učesnika koji povremeno sidu u bife — kod barba Kreše.

U toku festivalskih dana stiglo je

literarno djelo Ive Andrića »Na Drini ćuprija« potaklo nastavnike da omoguće učenicima da likovno, literarno i dramski izraze snagu doživljenog djela i u pojedinim fazama rada. Zadatak konačnog oblikovanja bio je scenski prikaz, koji je ne samo sinteza rezultata prijašnjih faza rada povezanih u skladnu cjelinu već u izvjesnim momentima to djelo nosi u sebi kvalitetno novi potencijal za istinsko stvaranje djece (dramski ili scenski izraz). Doživljavanje i uživljavanje djece u pojedine dijelove i čitavu situaciju toliko je snažno da se zaista može na momente osjetiti kada djeca u svoj izraz unose nešto i od samih sebe, a posebno u konačnu sintezu — u scenskom izrazu.

Upravo scenski prikazi veoma su pogodni projekti objedinjavanja ili sinteze estetskoga odgojnog područja, a nekada čak mogu objediniti rad i s drugim predmetima. Kada se u školi uzme rad na postavljanju dramskog projekta, tada on iziskuje kolaboraciju mnogih nastavnika specijalista. Treba, međutim, istaći da dramski projekti koji se uzimlju za rad u školi ne smiju biti pretenciozni niti da apsorbiraju mnogo vremena izvan redovnoga nastavnog rada, a niti da priprema traje kroz dugi vremenski period. Najveći dio rada izvršen je u redovnoj nastavi, a jedan dio u slobodnim aktivnostima.

Izbor specijalista nastavnika koji će surađivati na projektu sinteze ovisan je o izboru teme. Odabiranje teme kao i postavljanje projekata u cjelini i pojedinostima rad je zajednički. Na ostvarivanju radnog projekta radi se individualno i kolektivno, a ta koordinacija nastavnika na radu, izmjena iskustava i dogovor od neocjenjive su pedagoške vrijednosti na unapređenju nastavnog rada. To objedinjuje nastavnike u zajedničkom radu, pruža im mogućnost da oni postanu sigurniji i u vlastite individualnom radu. Kroz takav način rada oni osjete svrsishodnost povezivanja u radu i postaju svjesni da su dio nastavnickog kolektiva kojemu je na zajedničku brigu povjeren odgoj mladih.

BORA POPOVIĆ: OD PEDAGOŠKOG STAVA NASTAVNIKA UMNOGOME OVISI DJECJI ODNOS PREMA MUZICI

Nema sumnje da je interesantan pedagoški stav nastavnika na prvim satovima muzičkog odgoja presudan za dječji odnos prema muzici kroz cijeli život. Jedan od prvih zadataka muzičke nastave na početku školovanja jest da djeca zavole muziku, odnosno satove muzičkog odgoja. Nastavnik, koji s ljubavlju i entuzijazmom pristupa svome pozivu, odgovorit će uspješno tome prvom i najvažnijem zadatku nastave. Njegov odnos s djecom treba da bude prijateljski, a njegovo maštovito pričanje, pjevanje, sviranje, treba da bude protkano toplom emocionalnošću. U isticanju važnosti takvog pedagoškog zaključka, takvog pedagoškog odnosa, koji odiše humanizmom i toplinom, išao bih do naizved anuradnog zaključka, da u formiranju pravičnog odnosa djeteta prema muzici pozitivnije djeluje nastavnik koji posjeduje spomenute osobine a nedovoljno je stručno obrazovan nego nastavnik čija je stručnost nesumnjiva, ali nije prožet istinskim oduševljenjem za rad na odgajanju djece. Nesumnjivo je da se o idealnom liku nastavnika muzike može govoriti samo onda ako je odgovarajuća stručna sprema neraz-

lučivo povezana s urođenom ljubavi i afinitetom za obavljanje odgojne aktivnosti.

Bora Popović je u vezi s muzičkim odgojem rekao još i sljedeće: — Na prvim školskim satovima izjave nastavnika naveliko odzvanjaju u svijesti djeteta, njegove riječi i sudovi dobijaju snagu neoborivih maksima. I nastavnikove izjave o nesposobnosti djeteta za muziku, pogotovo ako su izrečene grubo i začinjene uvredljivom »duhovitošću«, ostavljaju neizbrisiv trag u dječjoj psihi i utiru put osjećanju inferiornosti. Sasvim je logično da će takav nepedagoški stav imati i odgovarajuće manifestacije: dijete neće voljeti satove muzike, a i kasnije, kroz cio život, nosit će bolne asocijacije na prve kontakte s muzičkom nastavom i na okolnosti u kojima je bilo unižavano i vrijeđano. Ako bi, u vezi s tim, pretjerano bilo reći da se takvim postupkom stvaraju neprijatelji muzike, bez dvoumljenja i sigurno se može tvrditi da se na taj način ne povećava broj ljubitelja muzičke umjetnosti.

TRUDA REICH: STO JE TO »IMPROVIZACIJA«

Danas se »improvizacija« kao jedno od mogućih i vrlo korisnih metodičkih pomagala preporuča jednako u muzičkom kao i u ritmičkom odgoju. Te preporuke donose iz vrlo kratke i najčešće osudne opise gotovo svi nastavni programi, a ipak je vrlo velik broj nastavnika koji se ne služe principima improvizacije u svom radu, i to najviše stoga što se s jedne strane boje

da nemaju dovoljno stvaralačke invencije i s druge jer za vrijeme svojih studija i priprava za nastavničko zvanje nisu dobili uputa za primjenu improvizacije. U razredu takvih nastavnika djeca će, doduše, naučiti karkad i vrlo mnogo o muzici, ali će im lako zakržljati mogućnost spontanog izražavanja muzičkih ili ritmičkih zamisli, njihove će kreativne snage zastati i presa-hnut će mnoge koje su zdravo vrelo žive muzike, što je za razvoj muzičke ličnosti sigurno velika šteta.

Međutim, nastavlja dalje T. Reich, nije manja šteta niti protivni ekstrem, tj. kada se improvizacija laćaju nastavnicima koji pod tim pojmom razumijevaju skupni naziv za neplansko vođenje sata, za nekontroliranu i nesistematsku nastavu.

Najsretnije rješenje predstavlja, naravno, slučaj kad je pedagog sam inventivan i kada je i sam u stanju da improvizira, te kada uz to u svakom momentu zna i objasniti kojim se elementima služi, kako bi ih muzičko-teoretski mogao objasniti i eventualno fiksirati. Jer, nastavnik od kojega treba da dolaze poticaji i upute za improvizaciju, mora biti upravo za sate improvizacije najbolje pripremljen, on mora znati unaprijed što želi postići kod učenika određenim zadacima za improviziranje, na koje muzičko-ritmické elemente želi svratiti pozornost i dokle može i želi dati učeniku slobodu pri tome. Nastavnik mora učeniku drugim riječima od-

rediti okvir unutar kojega želi da se on kreće, mora mu ograničiti sredstva kojima se može služiti, a taj će se okvir, odnosno ta sredstva će se povećavati usporedo s razvojem psihčke zrelosti učenika. Riječ je, naime, o »upravljenju«, o »vođenju« improvizaciji koja stremi određenom cilju i koja jedina i može služiti kao metodičko pomagalo u nastavi, jer svaka nedovoljno kontrolirana ili slabo vodena improvizacija nosi u sebi i opasnost da muzički odgoj pretvori u nešto haotično, nesredeno i nepregledno, da nastavu dovede na bespuće u kojem nastavnik ispušta kormilo iz ruke, a učenik gubi vrijeme u lutanju koje nikamo ne dovodi.

Zbog toga, rekla je na kraju Truda Reich, u improvizaciji učenika treba uvijek nastojati da ovaj prihvat određene elemente ritma, melodije i harmonije kao materijal, jer će samo tako nastavnik moći kontrolirati improviziranje. Tih elemenata treba prvo biti manje, a kasnije ih može biti sve više i više. Ta postupnost je odgojna nužnost i uvodi sve dublje u bit muzike.

To su, eto, ulomci iz razgovora što smo ih vodili s eminentnim stručnjacima koji učestvuju u radu Petog festivala djeteta u Šibeniku. Nema sumnje, njihove riječi su neobično interesantne i korisne, naročito za one koji se bave problemima i pitanjima što su ovdje izloženi. Njih, međutim, na studijskom dijelu gotovo i nema. No, tek je počelo i ima vremena da i naši domaći, šibenski, kulturno-prosvjetni radnici navrate do velike dvorane Društvenog doma. Valjda bi im taj posjet ipak donio nekakvu korist.

(D. B.)

SJEDNICA PRIVREDNOG VIJEĆA SKUPŠTINE OPĆINE ŠIBENIK

Kraj za „proizvođače“ gubitaka

VIJEĆE PREDLAŽE SKUPŠTINI OPĆINE DA SE LIKVIDIRA TVORNICA »PAP PAVLE - ŠILJE« I DA SE UGOSTITELJSKO PODUZEĆE »RIVIJERA« STAVI POD PRINUDNU UPRAVU

Privredno vijeće Skupštine općine Šibenik na svojoj posljednjoj sjednici dugo i temeljito je raspravljalo o općim karakteristikama društveno-ekonomskih kretanja na općini u prva četiri mjeseca ove godine. Rasprava je vođena u duhu predstojećih privrednih reformi: govorilo se upravo nako kako treba tretirati privredne probleme s ciljem ozdravljenja nekih akutnih problema.

Na »tapat« su došle one privredne organizacije koje već duže vremena proizvode gubitke: tvornica tankostijene opeke i kreča »Pap Pavle - Šilje« u Skradinu i hotelsko-ugostiteljsko poduzeće »Rivijera« u Šibeniku. Nakon iscrpne analize poslovanja skradinske tvornice, odbornici Privrednog vijeća su apsolutnom većinom glasova usvojili zaključak da se Skupštini općine predloži likvidacija te tvornice, a da se po isteku ovogodišnje turističke sezone šibenska »Rivijera« stavi pod prinudnu upravu.

Sva nastojanja privrednih i društveno-političkih faktora šibenske komune da izvuku skradinsku tvornicu iz sadašnje neproduktivne situacije nisu uspjela. Tvornica se nekoliko godina nalazi u agoniji i nikakva injekcija za ozdravljenje nije djelovala na bolesno tkivo i organizam te privredne organizacije. Gubici se jednako nagomilavaju: u zadnjih pet mjeseci ove godine prosječni troškovi iznose oko 11,5 milijuna dinara mjesečno ne računajući zatezne kamate i sudska rješenja, premda je proizvodnja opeke u odnosu na prošlu godinu porasla za čak 41,3 posto. Preorijentacija na mazut kao pogonsko gorivo, prema

mišljenju odbornika Privrednog vijeća, ne bi spasila skradinsku tvornicu. Potrebno je, naime, doinvestirati 15 milijuna dinara, a sredstva nisu pri ruci. Mazut će po svemu sudeći u najskorije vrijeme biti skuplji nego do sada, što bi povećalo i troškove proizvodnje. A kao glavni razlog za slabu perspektivu tvornice je loša kvaliteta gliništa — sirovinske baze. Ispitivanja su, naime, pokazala da opeka proizvedena od gline sa sadašnjeg gliništa puca: — jednostavno ne predstavlja kvalitetan građevinski materijal.

Prihvaćajući prijedlog o likvidaciji tvornice tankostijene opeke u Skradinu, odbornici Privrednog vijeća su stavili u zadatak pravnoj službi Skupštine općine da ispita mogućnost krivične odgovornosti onih faktora koji su forsirali proizvodnju »dokazavši« da je sirovina dobre kvalitete.

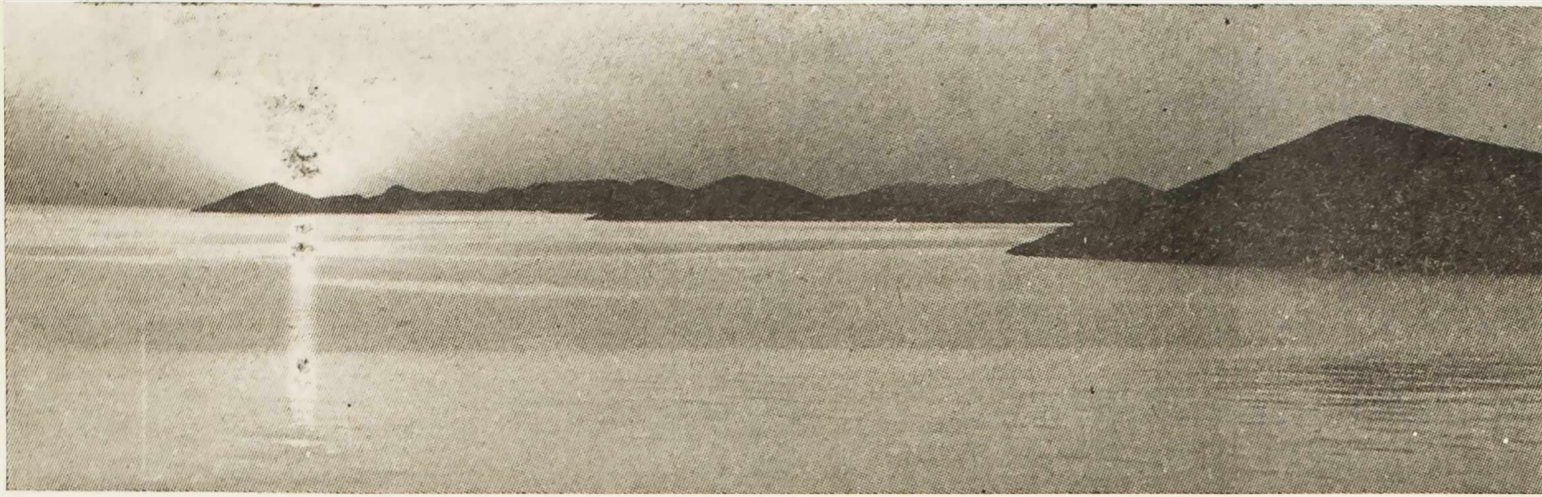
Pošto je prošlu godinu završila s gubicima od 86 milijuna dinara, »Rivijera« je u prvih pet mjeseci ove godine knjžila novi gubitak od blizu 47 milijuna dinara. Samo je mali restoran u Pirovcu zabilježio pozitivnu bilancu. Taj je rezultat to porazniji što se zna da je broj upo-

slenih u poduzeću smanjen za oko 30 posto.

I kod »Rivijere« poduzete su neke mjere za saniranje situacije koja je konstantno dovođila do porazavajućih rezultata. Predsjednik Skupštine općine imenovao je prije nekoliko mjeseci posebnu komisiju koja je imala zadatak da pomogne rukovodstvu poduzeća u rješavanju unutrašnjih problema. Komisija je postigla dobre rezultate, ali — kako je naglašeno na sjednici Privrednog vijeća, njeni članovi nisu mogli tako brzo ispraviti »krivu Drinu«. Oni su čak bili prisutni u pravljenu godišnjeg plana poduzeća i kod stvaranja nacrtu pravilnika o raspodjeli osobnih dohodaka: dakle ondje gdje su se mnogo prije trebali naći odgovorni rukovodioci poduzeća.

Izvjestilac komisije upoznao je Vijeće sa vrlo slabim unutrašnjim stanjem u »Rivijeri«: nesposobni kadrovi, neorganiziranost službi, naročito službe prodaje i niz drugih subjektivnih slabosti. Naravno, i neke objektivne poteškoće utjecale su na porazno poslovanje »Rivijere«, koje se vuku još od dana integracije — koja je, istaknuto je na sjednici Privrednog vijeća, uslijedila u krivo vrijeme. Bila je to integracija radi integracije.

Sve te okolnosti utjecale su na zaključak da se Skupštini općine predloži postavljanje prinudne uprave u »Rivijeri« netom završi ovogodišnja turistička sezona. Taj će prijedlog biti upućen i političkim faktorima komune, kako bi njihove kadrovske službe bile prisutne u rješavanju te problematike. Naime, postaviti će se pitanje: kome povjeriti ulogu spasioaca »utopljenika« kojemu je voda došla do razine čelaa.

Najveća ribarska noć

Naš reporter s ribarima na Kornatima

„Volim ove krajeve. Volim ovo naše more i ljude kojima ono znači život...“

Odmalena se uče ribarska djeca

Krenuti u kornatski arhipelag, kroz tri stotine čudesnih otoka, sprudova i grebena, tamo od Okljuta pa na sjever — sve do otoka Žuta, može predstavljati svojevrsan doživljaj.

Pa ipak taj doživljaj može biti samo polovičan. To sam shvatio kada sam prvi put krenuo u Kornate jednim izletničkim brodom. Nešto je nedostajalo, u nečemu je bilo praznine. Izletnička atmosfera može stvoriti ugodaj, ali ne može dočarati Kornate onakvima kakvi oni stvarno jesu.

Kad sam drugi put pošao prema Kornatima iz Murtera, i to sa ekipom ribara, vidio sam da upravo oni nedostaju da se dožive Kornati. Jer, to je otočje nemoguće odvojiti od tih ljudi, kao što je i njih nemoguće otrgnuti od njihovih mreža i brodova.

Desetljeća provedena na prostranstvu mora, bezbroj puta prokstrastarene uvala i istraženi grebeni, dugo milje u beskrajno dugim noćima ili dugi sunčani dani i rane zore, i smrknuto i nemirno more, i oblaci, i vjeter što mriše na sol, i crne i žute stijene klisura što se ruše u dubinu i vječita nadanja, očekivanja i strepnje u ljudima, sve je to dio toga mozaika, koji nije samo geografski fenomen, već prije svega životni i ljudski.

Naš polazak bio je običan, kao i mnogi njihovi polasci prije toga. Na našem leutu, koji u ekipi od 4 broda ima zadatak »portulata« (neka vrst transportera za ulovljenu ribu), upoznao sam posadu broda: Berislava Skračića, Dražu Turčinova, Nikolu Juragu, Milka Juroša, Roka Šikića i staroga Nikolu Mudronju. Ljudi različite dobi, dobri ribari, pomalo šutljivi i škrtih riječi, ali ipak uvijek spremni za objašnjenja ili kakav dijaloz. U dugim vožnjama na moru nema mnogo tema o kojima se govori. Osim toga, za vrijeme bavljenja oko lova ljudi se sporazumijevaju upravo krajnje ekonomičnim jezikom.

Iako je bilo blizu 16.30 kad smo krenuli iz Murtera pored svjetionika Prišnjaka, ipak je sunce snažno peklilo. Na moru ni daška vjetera, ni jedan lahor. »Bonaca kao daska!« Na brodu se vrše posljednje pripreme, a zatim se čitaju novine i priprema večera. Promatrao sam čovjeka kako reže ribu. Za nepunih pet minuta riba se, sa svim začimima, nalazila na malome plinskog kuhala. Pitao sam se: kakva li će to biti na brzini spremljena večera...?

Na otoku Smokvici čekala su nas već privezana tri broda: dvije »svičarice« i jedan leut-matični brod s velikom mrežom. Na brodovima dosta ljudi i opreme. Frimjećujem nekoliko dječaka koji rade vještinom odraslih. Pošto im je završila škola, pomažu u lovu očevima i braći — i nisu nimalo suvišni. Saznao sam da će ove noći u ovim vodama loviti tri ili četiri ekipe, što znači dvanaest ili šesnaest brodova. Čitava mala flota leuta.

Pozicije lovišta određene su još prije zdrijebom. Tako nesporazuma ne može biti! Međutim, za jednu zonu oko otoka Smokvice, Kurbe i Okljuta, zdrijeb se izvlači svaki put između pojedinih ekipa. Bacaju se papirići na kojima stoji ispisano: »pozicija 2« itd. Ta je opreznost shvatljiva, jer se možda radi i o milijun dinara ulova. Ovdje se ukrštavaju iskustvo i sreća! Trećega nema. Mreža našega matičnog broda »zaradila« je kroz razdoblje mraka od oko osam dana više od milijun dinara. Ulovljeno je nekoliko tisuća kilograma srdela.

Pošto je razradan »strateški plan«, naš su brodovi krenuli prema vanjskoj strani Kornata, gdje će sačekati. Ribari osmatraju površinu mo-

ra. Upirem pogled kuda i oni, ali ne zamjećujem ništa. Oni, međutim, znaju da je riba »negdje tu«. U daljini, prema jugoistoku, nazire se svjetionik Blitvenica. To je početak pete ribarske zone splitskog okružja. U njoj najviše love Murterani i Jezerani.

More izgleda nepomično i zrcali se pod crvenim zracima sunca na zapadu. U predvečernjoj izmaglici horizont se jedva nazire. More kao da se stopilo s nebom u jednu boju, u jedan element. Na zapadu ostaju otoci Zakanj, Lunja, Geminjak, Vodenjak, Prišnjak, Kasela, Klobučar, Lavsa, Niski otok i mnogi drugi. Svaki vrhunac na svakom otoku ima svoje ime. Na stotine njih. Ribari ih dobro pamte i služe im za orijentaciju.

Kad smo pristali u jednu uvalu otoka Okljuta, sunce se već bilo dobro primaklo zapadu. Ostalo je još toliko vremena da se popnem na najbliži vrh otoka i ugledam prekrasnu panoramu Kornata, sa suncem koje je upravo zalazilo. Zadržavajući prostranstvo u neizmjerenoj tišini!

Ovaj krševiti otok nije sasvim pust. Naišao sam na poludivlje ovce, koje ovdje žive preko cijele godine, bez da im se donese i kap vode! Vlasnik ih je ovdje jednostavno »iskrao« — neka se brinu same o sebi!

Nakon ukusne večere, slušaju se vijesti, uz cigaretu i čašu vina. Radio-stanice javljaju o poplavama, dok se mi čak i ovdje znojimo od vrućine. Stari ribar, 72-godišnji Jušto Markov, iseljenik — povratnik, dugogodišnji šumski radnik u šumama grada Perthu u dalekoj Australiji, vitalan, još uvijek »kao mladić«, priča o životu u dalekoj zemlji, o drvosječama, rudarima, o besposlici u jeku velike ekonomske krize, o svojim neuspjelim trgovačkim i drugim poduhvatima. Još uvijek mu se u govoru »potkrajaju« engleski izrazi. Vratio se u zemlju 1949. u rodni Murter, da ostatak života provede kao ribar. Samac je. Nema potomaka, nikada se nije ženio...

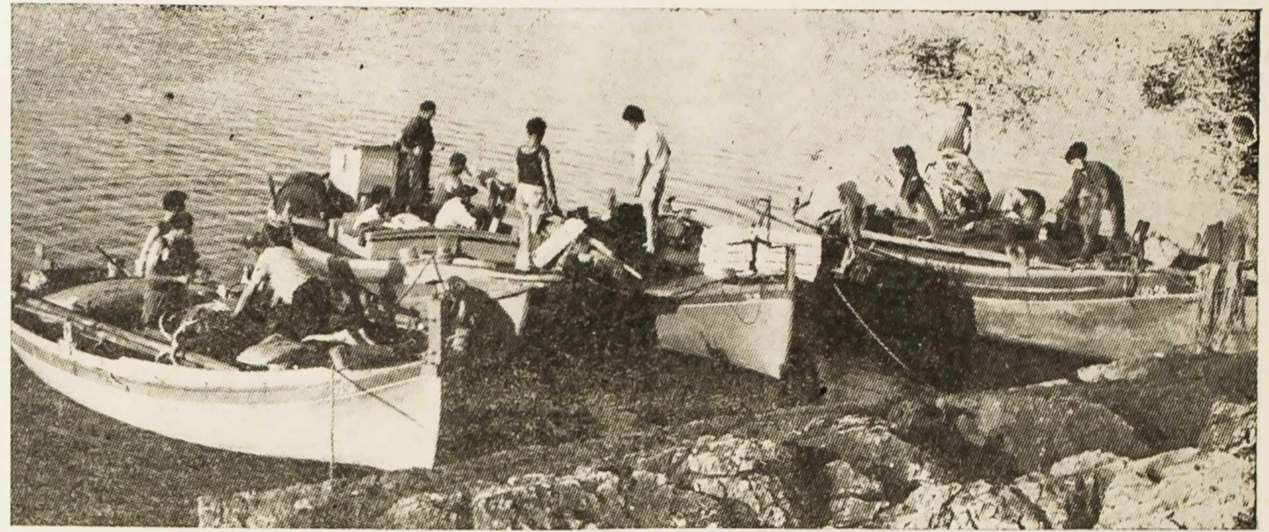
Brodovi »svičarice« pale svoje »sviće« i odlaze u mrak. Mi ostaje-

mo. Slijedi dugo čekanje. Ljudi sišli u potpalublje da prodrijemaju. Samo jedan ostaje i »dežurni«.

Oko 23 sata prilazimo jednoj »svičarici« na njezin signal. Čuje se povik s našega broda: »Ima li šta-a-a...!«

»Nema-a-a-a...!«, odzvanja pučinom iz mraka. Kako samo teško pada ta riječ! Ali ne primjećujem nikakvu reakciju posade. Valjda zato što je mrak.

Mijenjamo poziciju i vozimo nekoliko milja. U daljini žmirkaju sitna svjetla i brekću motori. To love druge ekipe. Na udaljenosti od 3 do 4 milje ukotvio se veći ribarski brod. To je brod jedne zadruga. Raspolaze suvremenim uređajima za ulov ribe, tzv. »meha sonderom«. Na drugom smo mjestu bili bolje sreće. Poslije kraćeg čekanja i »navođenja« ribe, brod koji nosi mrežu — spušta je u more oko »svičarice«. Netko viče s jednoga broda: »Koliko ima-a-a-a...?« »Oko dva kvintala-a-a-a!«, odgovara drugi. A riba je bila još duboko u moru! Kasnije sam, međutim, vidio da je prognoza bila gotovo u dlaku tačna! Izvlačenje je bilo precizno i hitro. Riba je ostala u mreži, »svičarice« su se povukle. Svatko je znao svoj posao. Ni jedna suvišna ruka, ni jedan suvišan po-

U nijemoj
tišini
nijedan
suvišni pokret

Za jednu
noć čak
milijun
dinara

kret. Posao kojim se ruke godinama žulje da bi se savladalo.

Zora nas je već uhvatila kad se riba — velike srebnaste srdjele počele pračkati po našem brodu. Druge ekipe već su obavile svoj posao i hitale na ugovoreno mjesto, gdje se bio ukotvio brod »Radnik« koji vrši otkup ribe i koji je odmah vozi u Rogoznicu — u tvornicu ribljih konzervi.

Lica ljudi su malo tmurna, umorna, kao uvijek nakon neprobdjevene noći. No, oni su navikli da ustaju rano, prije sunca, da spavaju kratko. Pa ipak, tragovi se vide. Što se više približavamo skupini brodova oko broda »Radnik« sve više nazirem znatiželju i neizgovorena pitanja: »Koliko su ulovili drugi?«

Predali smo naš ulov. Ostalo je nešto malo za ribare, za današnji ručak i večeru pred nov. lov.

Moru nije lako uzeti njegovo bogatstvo. Tome treba posvetiti dio života.

Da li će to učiniti i ovi dječaci koje sam upoznao prethodne večeri? U njihovim živim očima ima nečega što ih već sada veže za brodove, za more i Kornate. Ili je to samo prolazni, dječjački zanos?

Da li će postati nerazdvojni stanovnici ovih prostranstava i ovih otoka? Bar neki od njih?

O tome sam mislio dok smo se vraćali prema otoku Murteru i dok sam ih gledao kako veselo bacaju ribu jatima galebova koji su s neprestanim klikanjem nadlijetali naš mali brod...

Tekst i snimci: JOŠKO ČELAR

Slijedeći broj

„Sibenskog lista“

izlazi u srijedu

14. srpnja

Jedno uzorno odmaralište

Vodice su, među ostalim poznate i po broju odmarališta. Dok je turizam na našem području još bio u začetku, u Vodicama su jedno za drugim počela nicali odmarališta. Među prvima bilo je odmaralište zagrebačke »Grafike«. Poslije nekoliko godina ta je impozantna zgrada pored mora i borove šumice promijenila vlasnika. Danas se u njoj nalazi radničko odmaralište kombinata gume i obuće »Borovo«. Zgrada je preuređena, popravljena i adaptirana. Izgrađen je restoran s terasom, te nova kuhinja kapaciteta 400 obroka. Uvedeni su i suvremeni sanitarni uređaji. Za sve je utrošeno oko 100 milijuna dinara, tako da je danas to jedno od najbolje opremljenih odmarališta u Vodicama.

Odmaralište raspolaze sa 60 ležaja, koji su od 15. VI popunjani. Pansion za članove kolektiva iznosi 800 dinara dnevno, a za nečlanove, ukoliko ima mjesta 1600 dinara, što je još uvijek povoljna cijena dnevnog boravka. Pored standardnih jela, tu se prema potrebi mogu dobiti i neki od dalmatinskih specijaliteta, zatim ribarske marende i druga jela iz ovih krajeva. Članovi kolektiva se, očito, ne došuju. Na raspolaganju im stoji vlastiti brod kojim odlaze na izlete prema obližnjim otocima, u Šibenik ili na slapove Krke. Pred kraj mjeseca, 27 srpnja, u odmaralištu će gostovati folklorna grupa iz Slovačke. Priredba će biti organizirana za članove kolektiva i za mještane Vodica — bez naplate. Uskoro dolazi i mali zabavni orkestar »Elektronik«, orkestar KUD »Maksim Gorki« iz Borova.

Prva grupa radnika došla je u odmaralište 15. lipnja. Oni su nam iznijeli i jednu zamjerku: donutovali su toga dana u Šibenik oko 10 sati, a u Vodice su stigli tek oko 14 sati, nakon dužeg čekanja na Martinskoj. Pitanje prijevoza pokušava se ovih dana riješiti uz pomoć broda »Vir«, koji će saobraćati na relaciji Šibenik—Vodice—Tribun—Tisno—Betina—Pirovac—Murter.

»Borovo« je inače zakupilo i 320 ležaja u kućnoj radinosti. Ti će se kapaciteti najviše koristiti u razdoblju od 8. VII do 4. VIII, kada oko 10.000 članova toga kombinata odlazi kolektivno na godišnji odmor duž dalmatinske obale, kao i u odmarališta u unutrašnjosti.

J. C.

Polazak
na legendarne
Kornate

Balkoni, parketi i vrata na dugme

Taj naslov zvuči dosta propagandno i već unapred sugerira — da pod njim neće biti ispisana neka naročita avantura.

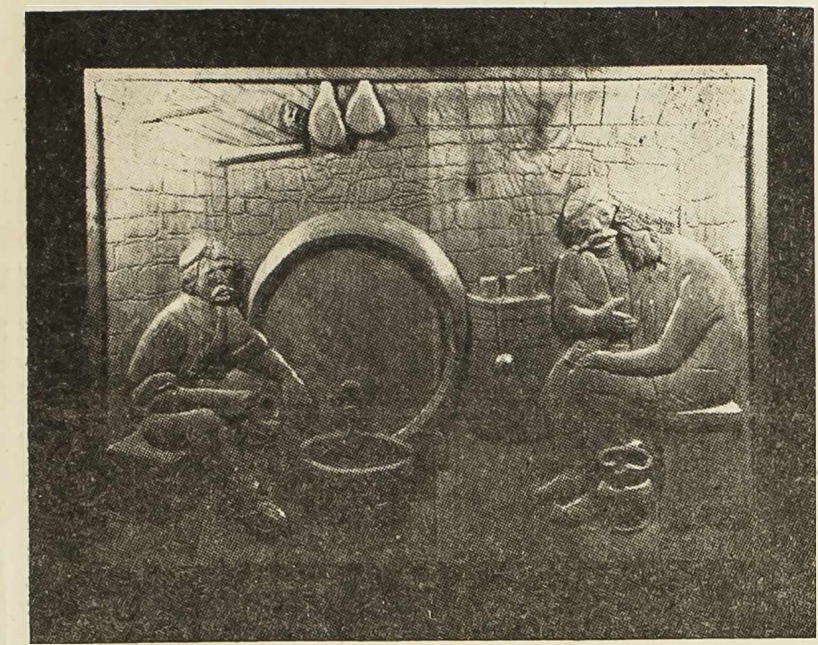
Neke životne situacije, koje same po sebi ne zaslužuju pažnju, ponekad treba dobro naglasiti da bi ih se osjetilo. Obilazeći naša primorska mjesta, vidjeli smo nedavno da su čitave ulice prazne i napuštene.

novi temelji, u novu kuću, na novi put života. Mitinzi u selu i savjetovanja u gradu o toj stvari kao da više nisu potrebni.

A staro je prepušteno drugima, turistima. Saznali smo, naime, da su u prošlogodišnjoj godini unutrašnjosti kupili u našim primorskim mjestima 104 kuće ili terena za vikendkuće.

zadarskoj 9... i 68 stanovnika na jedan TV-aparat (u splitskoj 23, dubrovačkoj 65, zadarskoj 56...).

jer od toga imaju i velike vlastite koristi. Prolazeći nedavno jednim našim krajem, vidjeli smo nove balkone i vrata koja je jedna žena otvarala na dugme (ustranu).

Komentar dežurnog novinara

O TOME TREBA MISLITI

Treba priznati da u našim turističkim relacijama ima stanovitih netočnosti. Ne možemo ih više smatrati »poprnatnim pojavama« jedne dimenzije naših privrednih kretanja.

Ima za to veoma ilustrativnih primjera, kako onih »sitnijih«, tako i onih drugih. Navest ćemo ovaj slučaj: prije nekoliko dana neki su strani gosti došli u grad da se potuže (miliciji!!!) na loše usluge u jednom objektu našeg područja.

To spada u ono »objektivno«. Istina, postoje okolnosti koje su usporile i turističku izgradnju. No, ne očekujemo da svaki posjetilac shvati ekonomsku politiku nekog poduzeća ili druge organizacije koja djeluje u turizmu.

Rentabilitet je termin koji se danas u privredi mnogo spominje. I turističke organizacije u širem smislu imaju i te kako razloga da se za njega bore. S druge strane, mnogim je posjetiocima poznato da su cijene u ugostiteljstvu (a i drugim uslugama) išle »naviše«.

O drugim uslugama, a njih je čitav niz, moglo bi se i te kako mnogo govoriti. Gotovo je začuđujuće zašto su te usluge na mnogim mjestima u gradu i izvan njega na tako niskom nivou.

Gojko Jakovčev:

Turizam sjeverne dalmacije između dva rata

Sjeverna Dalmacija u geografskom smislu predstavlja jedno cjelovito područje omeđeno rijekama Krkom i Zrmanjom, te Jadranskim morem.

U turističkom pogledu čitav ovaj kraj predstavlja, međutim, cjelovito područje, koje svojom geografskom i uopće prirodnom raznolikosti daje mnoge uvjete za razvoj te privredne grane.

Sama obala uz more vrlo je razvedena, a iza obalnog pojasa nalazi se prostrana ravnicina Ravni kotara, koja se proteže sve do planinskog uzvišenja Bukovice, rijeke Zrmanje i ogranka Velebita.

Razvoj turizma u ovom području možemo podijeliti na dva perioda, i to: prvi period koji obuhvaća razdoblje prije prvoga svjetskog rata i drugi period koji obuhvaća razdoblje između dva velika svjetska rata.

U ovom razdoblju ovo područje je bilo u sklopu Austro-ugarske monarhije. Turistički je izgradnju pretežno vršio strani kapital, zanemarujući ekonomske interese pojedinih naših mjesta.

»U razdoblju između dva rata turizam je pripomao masovni karakter. Godina 1923. smatra se prekretnicom u razvitku našeg turizma. Naime, uz domaće stalno je rastao i inozemni turistički promet.

Table with 5 columns: Mjesto, Vrsta objekta, Broj objekata, Broj soba, Broj kreveta. Lists data for locations like Biograd n/m, Knin, Pag, Preko, Rogoznica, Silba, Skradin, Šibenik, Vodice, Vrljaka, Zloutala, etc.

Table with 5 columns: Mjesto, Jugoslavenski, Nije austrijski, Austrijski, Čehoslovački, Mađarski, Ostali. Lists data for Fag, Preko, Šibenik, Skradin, Rogoznica, Svega.

Kako se vidi, rezultati su bili sasvim skromni. O turizmu u sjevernoj Dalmaciji govore nekoliko godina kasnije i službeni izvještaji raznih organa vlasti stare Jugoslavije.

cijene turističkih usluga nešto su porasle, kako bi se približile onima u konkurentskim zemljama.

I usprkos raznim teškoćama toga vremena ekonomske ili političke prirode, ipak je promet turista tokom 1938. godine dostigao svoju kulminaciju.

Predma podacima Centralnog ureda za propagandu Jadrana iz 1928. godine na području sjeverne Dalmacije bilo je hotela, pansiona i gostionica, koji su dolazili u obzir za primanje turista:

tako započelo se je sa gradnjom bunara u Galovcu, a gradi se vodovod i u Zemuniku».

Dok je tako načelnik kotara Biograd n/m bar imao u vidu perspektivu turizma u tom mjestu i kraju, načelnik kotara Benkovac nema čak ni takve perspektive.

Opće odjeljenje Kr. banske uprave Primorske banovine Split u svom izvještaju broj I-31228/29 od 22. prosinca 1929. godine piše o kolosalnim mogućnostima za razvoj turizma u Dalmaciji.

(Nastavak u idućem broju)

1 Josip Stanan, Turizam i ugostiteljstvo na području srednje i sjeverne Dalmacije, izd. Jadranski Institut JAZU, Anali Jadranskog Instituta II, Zagreb, 1958, str. 289.

2 Problemi privrednog razvoja sjeverne i srednje Dalmacije... izd. Ekonomski Institut NRH, Zagreb, 1956. godine, str. 143/144.

3 To je današnji Pirovac. — Pored navedenih turističkih mjesta, Statistički godišnjak Kraljevine Jugoslavije iz 1929-1938 god. navodi još i: Ist, Pakoštane, Primošten, Tjesevo, Zlarin, Nin, Obrovac i Sukošan.

5 Šibenik u svojim izvještajima nije pravio razlike između domaćih i stranih turista.

6 Privreda i radnici Dalmacije, izd. Radničke komore Split, 1929. god. str. 229. — Dalje: Radnici Dalmacije.

7 U Biogradu n/m prije nego je dobio svoj vodovod nastajala vode bila je tolika da se u ljetnim mjesecima lakše moglo doći do vina nego do vode!

8 I Arhiv grada Splita, sign. Banska uprava Primorske banovine, fasc. VII. — Dalje: Splitski arhiv.

Advertisement for 'Šibenski List' magazine, featuring the word 'Čitajte' and the magazine title in a stylized font.

Razgovaramo s Markom Živkovićem, sekretarom Tvorničkog komiteta SK TLM »Boris Kidrič«

KOMUNISTI SU U PRVIM REDOVIMA

TLM »Boris Kidrič« je najvažniji kolektiv šibenskoga industrijskog bazena. Ta radna organizacija zapošljava oko 2.500 osoba. Budući da je udio »kidričevaca« u privrednom potencijalu naše komune velik, zanimalo nas je u kolikoj se mjeri i na koji način u svakodnevnom radu toga poduzeća aktiviraju komunisti. Da bismo se obavijestili, povelimo razgovor s drugim MARKOM ŽIVKOVIĆEM, članom CK SK Hrvatske i sekretarom Tvorničkog komiteta Saveza komunista.

— Može se slobodno kazati da nema područja rada u našem kolektivu a da komunisti ne učestvuju u stvaranju stavova i formuliranju politike. Kada o tome govorim, imam na umu u jednakoj mjeri samoupravne organe, društveno-političke organizacije i sam proces proizvodnje. Takva aktivnost i ne začuđuje, jer u našoj tvornici radi više od 600 članova Saveza komunista.

Na koje sve načine komunisti TLM »Boris Kidrič« ispoljavaju svoju aktivnost? Po riječima druga Marka Živkovića, komunisti imaju i te kako široko područje rada. Običaj da je da se svaki problem kolektiva dobro prouči i analizira i na temelju tih analiza organiziraju se vrlo često savjetovanja, čiji su inicijatori redovito komunisti. Ta inicijativa realizira se preko samoupravnih organa i društveno-političkih organizacija.

— Bilo je slučajeva — kaže drug Živković — kada je iz različitih razloga dolazilo do opadanja proizvodnje. Bili smo svjesni da bi, ako se tako dalje nastavi, došlo u pitanje izvršavanje planskih zadataka. U tom trenutku na scenu su stupali komunisti. Zahvaljujući i njihovu primjeru, koji se u prvom redu očitovao u izvanrednom zalaganju, proizvodnja bi krenula naprijed, te bi planski zadatak bio ne samo ispunjen već i premašen.

Kad smo ga zapitali da nam u tom smislu iznese jedan konkretni primjer, sekretar Tvorničkog komiteta TLM »Boris Kidrič« je rekao:

— U prvom kvartalu ove godine naša je radna organizacija bila stavljena pred veliko iskušenje. Planska 1965. godina je počela prilično loše, jer na lageru nismo imali ni najmanje zalihe osnovnih sirovina. Tada je počela borba za svaki kilogram aluminija, bilo da se taj aluminij tražio vani ili da se iz otpadaka »stvarao« kod nas. Zahvaljujući izvanrednim naporima koje su ulagali svi članovi našeg kolektiva, a u prvom redu komunisti, ipak nije došlo do težih poremećaja. Naime, u prvom kvartalu proizvodnja nam je bila samo 15 posto manja od planirane. Dodaj li se tome da su uslijed nedostatka sirovina proizveli skuplji asortimani, onda ne začuđuje podatak da je podbačaj proizvodnje prošao bez većih posljedica, jer je finansijski plan bio podbačen samo za 5 posto. No, kada sam već spomenuo te poteškoće — red je da kažem da smo te prepreke iz prvog kvartala prebrodili, jer smo osigurali dovoljno reprodukcijom materijala, a to nam je omogućilo ne samo da ostvarimo planski zadatak već da nadoknadimo i ono što smo izgubili.

Zanimalo nas je kako su se i na koji način komunisti TLM »Boris Kidrič« uključili u rad samoupravnih tvorničkih tijela i kakav je njihov utjecaj na raspolaganje.

— Pored proizvodnje, samou-

pravljanje i raspodjela su područja o kojima je bilo konstantno mnogo govora u našoj radnoj organizaciji. Stoga je i sasvim razumljivo da su tim pitanjima mnogo pažnje poklanjali i komunisti. Možda nije loše spomenuti da je u listopadu prošle godine bilo upriličeno dvodnevno savjetovanje o raspodjeli u kolektivu i njezinu unapređenju. Pored aktivista iz našeg poduzeća, na tome su savjetovanju prisustvovali i predstavnici Centralnog i Republičkog vijeća Saveza sindikata. Cjelokupna rasprava se vodila oko pitanja kako provesti raspodjelu prema uloženom radu, kako prijeti na obračun dohotka po radnim jedinicama i sve to prilagoditi samoupravnom mehanizmu kolektiva. Savjetovanje je bilo veoma korisno i ukazalo je kako treba usmjeriti daljnju aktivnost komunista da bi se razbila shvaćanja pojedinca koji nisu imali povjerenja u radne ljude. Ti su pojedinci motivirali svoje mišljenje riječima da svijest radnih ljudi, dakle u prvom redu onih direktnih proizvođača, još nije došla u tolikoj mjeri da bi oni mogli biti nosioci i stvaraoči politike raspodjele i proširene reprodukcije u svojim radnim jedinicama i kolektivu. Mogu slobodno kazati da takvih shvaćanja danas, na sreću nema, a ukoliko ih i ima — ona se vidno ne manifestiraju.

— To je veoma zanimljivo...

— Pa svakako da jest. Stavove koji su usvojeni na tom savjetovanju prihvatilo je cijeli kolektiv i sada se ulažu veliki napori da se dobro i pravilno izrade svi elementi za obračunavanje dohotka po radnim jedinicama. Nije loše ovom zgodom istaknuti da se istovremeno prišlo decentralizaciji Pravidnika o raspodjeli osnovnih dohodaka na radne jedinice, jer se došlo do zaključka, a i tu su komunisti dosta doprinijeli, da se samo tako mogu ukloniti one anomalije koje su postojale u tom pravilniku. Izrada tih pravilnika po radnim jedinicama sada je u toku, a ja se nadam da će rad na njihovu usklađivanju biti dovršen kroz četiri mjeseca. Uvjeren sam da će naš kolektiv time mnogo dobiti, jer će raspodjela biti pravilnija i pravednija. Ne tvrdim da će ti pravilnici biti idealni, ali jeste činjenica da su dobar put prema onome čemu putujemo, a to je da se rad svakog radnika, bez obzira na radno mjesto, pravilno plati.

Govoreći o radu Radničkog savjeta, drug Marko Živković je rekao da je rad toga organa u posljednje vrijeme znatno unapređen, zahvaljujući dobrim djelom i zalaganju članova SK. Međutim, primijetio je drug Živković, ima i pojedinih komunista koji svojim stavovima ne doprinose da rad Radničkog savjeta bude još bolji. Takvi komunisti — rekao je on — pozivajući se na našu demokraciju, često zaboravljaju stavove koje su usvojili u svojim organizacijama. Oni ponekad stvaraju »pozici-

ju« samo zato da bi ostvarili svoje ambicije ili se pak služe demagoškim istupima i prikazuju, zapravo pokušavaju prikazati, sebe kao jedine borce za socijalističke društvene odnose. S tim u vezi mogu kazati da su takve pojave osuđene na sastancima osnovnih organizacija SK u tvornici.

Na kraju smo zamolili druga Živkovića da nas upozna s prijemom u SK u njihovoj tvornici. — Mogu kazati da se naše osnovne organizacije i Tvornički komitet prilikom prijema novih članova u SK pridržavaju usvojenih stavova na Trećem plenumu CK SK Jugoslavije. No, valja kazati da kriterij kod svih

naših osnovnih organizacija, a ima ih šesnaest, nije jednak, pa smo u posljednje vrijeme prilično poradili na usklađivanju tih kriterija. Uza sve to, a imajući na umu i podatak da u našoj tvornici ima 600 komunista, čini mi se da ipak nismo poklonili dovoljno pažnje prijemu u Savez komunista. Naime, u TLM »Boris Kidrič« ima još onih koji svojim radom i političkim kvalifikacijama zaslužuju da budu članovi SK. Tom pitanju morat ćemo ubuduće posvetiti mnogo više pažnje. Mogu samo spomenuti da ćemo ovih dana u SK primiti još četiri druga.

(D. B.)

U čast Dana borca

Polaganje vijenaca

Ovogodišnja proslava 4. srpnja — Dana borca — proteći će u Šibeniku u znaku posjete predstavnika boračkih i društveno-političkih organizacija palih boraca i istaknutijim mjestima iz doba narodnooslobodilačkog rata. U Općinskom odboru Saveza udruženja boraca šibenske općine informirani smo da će se vijenci dru-

štveno-političkih organizacija položiti na nekoliko mjesta: na gradskim grobljima u Varošu, Crnici i na Kaštelu, zatim na grobnici palih boraca na Raskrižju, na spomen-ploči na Pisku, odakle je u kolovozu 1941. krenuo i šibenski partizanski odred i na Pećinama, gdje je u toku rata okupator vršio masovna strijeljanja boraca i rodoljuba.

NAKON ODLUKE SIV-a O ZAMRZAVANJU CIJENA

Refleksi na domaćem tržištu

Kako se Odluka SIV-a o zamrzavanju cijena reflektirala na domaćem tržištu, posebno na asortiman i snabdijevanje, i kako su se primjenjivali propisi o kreditiranju trgovine? O tome želimo u ovom napisu nešto reći. Kao što je poznato, Odluka o zamrzavanju cijena počela se primjenjivati 22. ožujka ove godine. Nedugo poslije toga je Služba za cijene pri Skupštini općine Šibenik primila od malotrgovačke mreže zahtjeve da se odobre cijene novim artiklima, tj. onima koje trgovina nije imala u prometu od 1. siječnja do 22. ožujka.

Posao koji je Služba za cijene trebala obaviti nije nimalo bio lak. Događalo se da se svim prijavljenim artiklima nije priznavao status novog artikla, pa ih u tim slučajevima trgovačka mreža nije mogla prodavati po kalkulativnim cijenama, već veoma često ispod cijene koštanja. Isto tako, ukidanjem regressa na limenu i staklenu ambalažu, na šećer, na preradevine voća i povrća, na sezonske artikle konfekcijske i tekstilne robe i poskupljenjem sirovina došlo je sasvim opravdano do povećanja cijena u proizvodnji. Međutim, te cijene nisu se mogle uklopiti u cijene koje su bile zatečene u malotrgovinskom prometu. Sve je to prijetilo da izazove potpuni zastoj u robnom prometu, tj. da tržište ostane bez nužno potrebne robe. Ali do toga ipak nije došlo zahvaljujući efikasnoj intervenciji nadležnih organa. Skupština šibenske općine u suradnji s trgovačkom mrežom odlučila je da se roba mora prodavati, da se nove količine artikala i dalje nabavljaju bez obzira na gubitke koje će trgovina pri tome imati. Sve te mjere pozitivno su se odrazile na

tržište. Zahvaljujući upravo primjernoj disciplini trgovačke mreže i poljoprivrednih zadruga, izbjegnuta je nestašica robe.

Uza sve to na tržištu je povremeno nedostajalo nekih proizvoda, ali razlozi njihova odsustva leže izvan okvira šibenske komune. Među proizvodima kojih nije bilo u to vrijeme, a i danas ih povremeno nema, su konzervirane rajčice, sapunski prašak i neki manji konzumni artikli.

Krajem travnja savezni i republički organi su utvrdili da bi se priznavanjem statusa novih proizvoda, pa prema tome i odobravanjem novih cijena onim artiklima koje trgovačka mreža nije imala u prometu u ovoj godini, došlo u raskorak s Odlukom SIV-a, pa je trgovačkim organizacijama dozvoljeno da mogu formirati svoje cijene na osnovu novih cijena u proizvodnji svim onim artiklima na koje je ukinut regres na ambalaži i šećeru. Na taj način ukinuta je jedna neodrživa odluka da se na primjer marmelada, demovi, kompoti, sezonska tekstilna i konfekcijska roba i kemijska sredstva za zaštitu poljoprivrede prodaju u malo-

trgovačkom prometu jeftinije od proizvodnih cijena.

Za ostale proizvode, međutim, nije bilo teškoća. Uveden je sistem da se njima mora održati ona cijena u maloprodaji koja je zatečena 22. ožujka, iako malotrgovačku mrežu ti artikli eventualno više koštaju. Ukoliko trgovačka mreža izvjesne artikle nije imala u prometu u ovoj godini, cijena je trebala ostati na nivou cijena iz 1964. ili proteklih godina, a ukoliko mreža uopće nije imala te robe u prometu, tada se morala primijeniti cijena za sličan artikl ili cijena tog artikla kod druge radne organizacije na poslovnom području, bez obzira na cijenu koštanja.

Može se sa sigurnošću tvrditi da je Odluka o zamrzavanju cijena odigrala pozitivnu ulogu i da je njezinom primjenom spriječeno nekontrolirano povećanje cijena.

Uza sve dosad uložene napore u snabdijevanju tržišta jedno je pitanje ostalo neriješeno: cijene u prometu svježeg mesa. Name, maloprodajne cijene govedem, telećem i svinjskom mesu bile su kod nas niže za oko 100 do 200 dinara nego u drugim centrima Dalmacije. Taj nesrazmjer cijena svježem mesu u dalmatinskim gradovima doveo je šibensko područje u položaj da ono kod nabavki stoke ne može nastupiti ravnopravno s ostalim gradovima. S druge strane, poduzeće »Mesopromet« je iz mjeseca u mje-

sec bilježilo osjetne gubitke, jer je stoku moralo nabavljati po cijenama većim od onih u maloprodaji. Naprotiv, cijena janjećem mesu kod nas je veća za oko 200 dinara nego u Splitu i Zadru, ali poduzeće nije voljno da je snizi, jer ionako trpi gubitke kod prodaje ostalih vrsta svježeg mesa. Do poboljšanja asortimana svježeg mesa i sniženja cijena janjetini došlo bi ako republički, odnosno savezni organi odobre izjednačavanje cijena svježem mesu na cijelom području Dalmacije. U tom pravcu poduzete su izvjesne mjere i njihov rezultat uskoro se očekuje.

Nova kreditna politika prijetila je da i na našem području ukoči robni promet i eventualno izazove otpuštanje radnika u trgovini. Do toga ipak nije došlo zahvaljujući olakšicama koje je u svibnju propisala Narodna banka. Time je uklonjena bojazan da dođe do smanjenja zaliha robe i potpunog desertiranja.

Stalno izvještavanje o promjenama koje izaziva Odluka o zamrzavanju cijena, kao i propisi o restrikcijama u kreditiranju na tokove robnog prometa od strane Službe za cijene i Tržne inspekcije mogu se ocijeniti kao aktivna suradnja s kotarskim, republičkim i savezним organima u otklanjanju negativnih tendencija i na posljednom sprovođenju mjera koje teže ka središnjem tržištu cijena i snabdijevanja. (JJ)

Brige i želje mještana Grebaštica

Grebašticu kao i sva mjesta u priobalnom pojasu našega Jadrana zahvatila je turistička gužva, pa im to zadaje raznovrsne brige. Da vidimo kakve brige i želje imaju mještani ovoga sela. Najbolje da idemo po redu:

Elektrifikacija sela

Mještani su otpočeli rad na elektrifikaciji sela još 1962. godine i na tom poslu rade još i danas, a možda će ga raditi još godinu dana. Od prvog dana rada na spomenutom zadatku uveli su radni i novčani samodoprinos. Dosada su na ime novčanog samodoprinosu sakupili 6 milijuna dinara, a na ime radnog samodoprinosu dali su mnogo više: podigli su tri trafostanice, iskopali sve rupe za niskonaponsku i dalekovodnu mrežu i podigli sve stupove niskonaponske mreže. Oni se nadaju da će niskonaponsku mrežu potpuno zgotoviti u ovoj godini, a za dalekovodnu mrežu će troškove snositi Općina i istu misle dovršiti iduće godine.

Obraćto sam se predsjedniku Odbora za elektrifikaciju i evo što je

Rad turističkog društva

Selo ima Turističko društvo, koje je osnovano prošle godine. U toku srpnja i kolovoza prošle godine spomenuto je društvo postiglo dobre rezultate. Zadovoljni su bili i mještani

tom prilikom rekao: »Prošle i ove godine obračali smo se za novčanu pomoć raznim poduzećima, ali smo imali malo uspjeha. Veću smo svotu dobili od TLM i od Općine, ali ni one nisu vrijedno mjerilo njihove moći. Prije nekoliko dana dobio sam jednu ohrabrujuću vijest da ćemo dobiti veću pomoć od TLM i od »Elektra« Šibenik. I jedno i drugo poduzeće dodijelit će nam oko 7 milijuna dinara. U toj će svoti sudjelovati i Općina. Spomenuti novac još nije doznačen na naš tekući račun, pa me, vjerujte, zabrinjava kao da od toga neće biti ništa. Ako stvarno dobijemo taj novac, onda ćemo zgotoviti niskonaponsku mrežu u svih devet zaselaka — završio je predsjednik Odbora za elektrifikaciju ovoga sela.

gosti koji su se uklopivali ispod zaseoka »Sparada«. Svak je mislio da će spomenuto društvo i ove godine startati dobro, ali na žalost kamp još nije otvoren. Turisti prolaze i

čude se...! Želje bi svratiti i u lijepoj tišini sprovesti nekoliko dana. Interesirali smo se zašto kamp nije otvoren, pa smo saznali da neki privatnik ne da se sprovede put preko njegove zemlje, a kojim bi do zemljišta, koje je ostalo neobrađeno mogla doći kola. Izgleda da su tu u pitanju međuljudski odnosi u tome zaseoku i to osobito zato što je većina članova Odbora turističkog društva iz toga zaseoka.

O ovim mjestima turisti su se prošle godine vrlo pohvalno izrazili. Da li će turističko društvo u Grebašticu otpočeti radom, zasad se još ne zna, ali bi netko trebao srediti nezdrave međuljudske odnose u spomenutom zaseoku, pa ako se uspije — brige će nestati, a želje će se ostvariti.

Izgradnja puta kroz selo

Mještani namjeravaju da izgrade i put od magistrale do kraja sela. Prema njihovom mišljenju taj bi put bio širi i ne bi išao trasom sadašnjeg puta, već bi prolazio novom trasom, i to zato što je trasa staroga puta izložena bujicama vode koja se slijeva s okolnih brežuljaka za vrijeme većih kiša, naročito u zimskom periodu. Prošle su godine na dionici novog (Nastavak na 7. strani)

„Majka i dijete“

Blizina Meštrovićeva zavičaja osjeća se snažno u Drnišu, isto onako kao što se osjeća utjecaj velikog majstora u širenju kiparstva među građanima, osobito školskom omladinom. To je već postala tradicija Drnišana.

Meštrović je poklonio Drnišu nekoliko svojih skulptura, među kojima je svakako najpoznatija kompozicija »Izvor života«.

Pred drniškom bolnicom postavljena je prije godinu dana Meštrovićeva skulptura »Majka i dijete«, koju je umjetnik poklonio Drnišu u posljednjim godinama svoga života. Majka drži u naručju dijete. Ona kao da gleda u daljinu prema brežuljku na kojem, u mauzoleju, počiva Ivan Meštrović.

Dva djeteta, koja smo snimili na ovoj klupi pod skulpturom, upravo su izašla iz bolnice nakon jednog pregleda. U rukama drže paketiće vitaminskih preparata.

Scena je gotovo simbolična. Ona najočitije pokazuje brigu roditelja i brigu zajednice za ovu djecu...

UPRAVNI ODBOR

POLJOPRIVREDNE ZADRUGE ĐEVRSKE

r a s p i s u j e

n a t j e č a j

za popunu radnog mjesta

DIREKTORA ZADRUGE

Pravo učešća na natječaju imaju osobe koje ispunjavaju slijedeće uvjete:

1. da ima višu stručnu spremu,
2. da ima srednju stručnu spremu, sa najmanje dvije godne prakse u privrednim organizacijama,
3. da ima nepotpunu srednju stručnu spremu sa najmanje tri godne prakse u privredi, ili
4. da ima pet godna prakse na rukovodećem radnom mjestu u zadrugi ili drugim privrednim organizacijama.

Stan nije osiguran.

Plaća po pravilniku o raspodjeli osobnih dohodaka.

Rek natječaja mjesec dana po objavljivanju u »Šibenskom listu«. Prijave dostaviti na gornju adresu.

Još jedna nesreća bez žrtava

Saobraćaj na našim cestama raste iz dana u dan, ali time rastu opasnosti za sve veći broj ljudi. Ovih smo dana bili svjedoci niza nezgoda na magistrali, koje su, srećom prošle bez ljudskih žrtava, iako je materijalna šteta velika.

Dvadesetitrećeg lipnja oko 19 sati zabilježili smo još jednu nesreću. U predjelu Srimske lokve gdje magistrala skreće prema budućem mostu, došlo je do prevrtanja teškog kamiona od 7 tona sa prikolicom od 8 tona, natovarenom sa 13.600 kilograma kamena. Kamion je sklopio registracije SK 15 — 80, vlasništvo transportnog poduzeća »Vardar«. Kamion se na zavoju prevrnuo dva puta, vozeći iz pravca Šibenika. Pritučen je šteta u iznosu od oko milijun dinara, dok je šofer, 24-godišnji Gligor Lopevki, prošao veoma sretno bez i jedne ogrebotine, iako su ga izvukli iz potpuno zdrobljene vozačke kabine.

Kako je došlo do toga udesa? Prema iskazu šofera, kojeg smo zatekli na licu mjesta, do nesreće je došlo na ovaj način:

Gligor Lopevki vozio je svoj kamion u pravcu Vodica. Na okuci koja obilazi magistralu što skreće prema mostu, na jednom odvoju, stajao je osobni automobil Fiat-1300 svijetlo-plave boje, vjerojatno strane registracije. Prema tvrdnji šofera, on nije mogao ocijeniti na koju stranu namjeravali skrenuti osobna kola, jer njihov vozač nije davao nikakvog signala.

Automobil je iznenada skrenuo prema Vodicama, na desnu stranu, pravcem kojim se kretao kamion. Da ne bi udario u nj, kamion je skrenuo ulijevo i tu se, na rubu krivine, prevrnuo dva puta, ostavši kotačima prema gore.

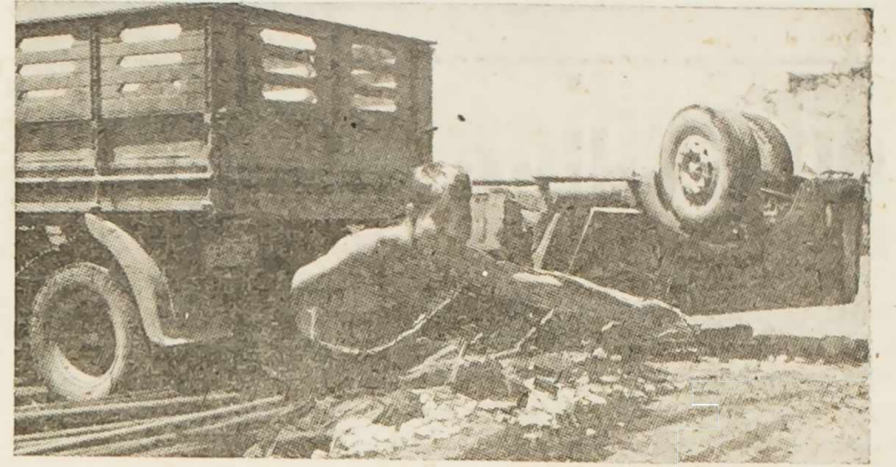
Fiat se, prema navodima šofera, načas zaustavio, i vidjevši što se dogodilo, »odmaglio« u pravcu Vodica. Nakon silnog loma stakla i metala, vozač Gligor se našao pritučen u kabini. Prvi automobilisti koji su naišli izvukli su ga iz olupine. Predlagao je da se nastavi potjera za iščezlim Fiatom-1300, ali sve je bilo kasno. Navodni krivac je nestao bez traga.

— Rodio sam se po drugi put — rekao nam je mladi vozač.

Ima u tome stvarne osnove. Pravo je čudo kako je ostao živ.

Na slici: izvrnuti kamion s prikolicom nared sebe. Vozač pokazuje odakle je izvučen potpuno nepovrijeđen.

Istraga o tom udesu je u toku. J. Celar

ČETIRI GOSTOVANJA

U narednih dvadesetak dana šibenskoj publici i gostima koji svoj godišnji odmor provode u našem gradu predstaviti će se četiri renomirana ansambli. U ponedjeljak 28. o. m. navečer nastupit će na Trgu Republike folklorni ansambl »Subor Janoška« iz Partizanske u Slovačkoj. Taj ansambl od 50 članova izvest će narodne pjesme i igre. U prvoj polovici srpnja u organizaciji šibenskog Narodnog kazališta gostovat će Jugoslavensko dramsko pozorište sa dvije predstave: Bulatovićevim »Budilnikom« i Šekspirovom dramom »San ljetne noći«. Sutradan, posredstvom »Putnika«, ponovo ćemo vidjeti ansambl naših iseljenika u SAD »Tamburicu« iz Pittsburga, koji će prezentirati narodne pjesme i igre iz Jugoslavije i SAD. Također u organizaciji »Putnik« umjetnički ansambl iz Praga izvest će 13. i 14. srpnja reviju na ledu »Blještavi kristali«. Za tu priredbu vlada veliko zanimanje među šibenskom publikom. (J J)

OBAVIJEST

Obavještavaju se svi zainteresirani da će se upis za seminar za nogometne suce vršiti do 15. srpnja u prostorijama Podsaveza nogometnih sudaca Šibenik (zgrada SOFK-e Šibenik). Kandidati se mogu prijaviti i na telefon 25-45.

Podsavez nogometnih sudaca Šibenik

GREBAŠTICA

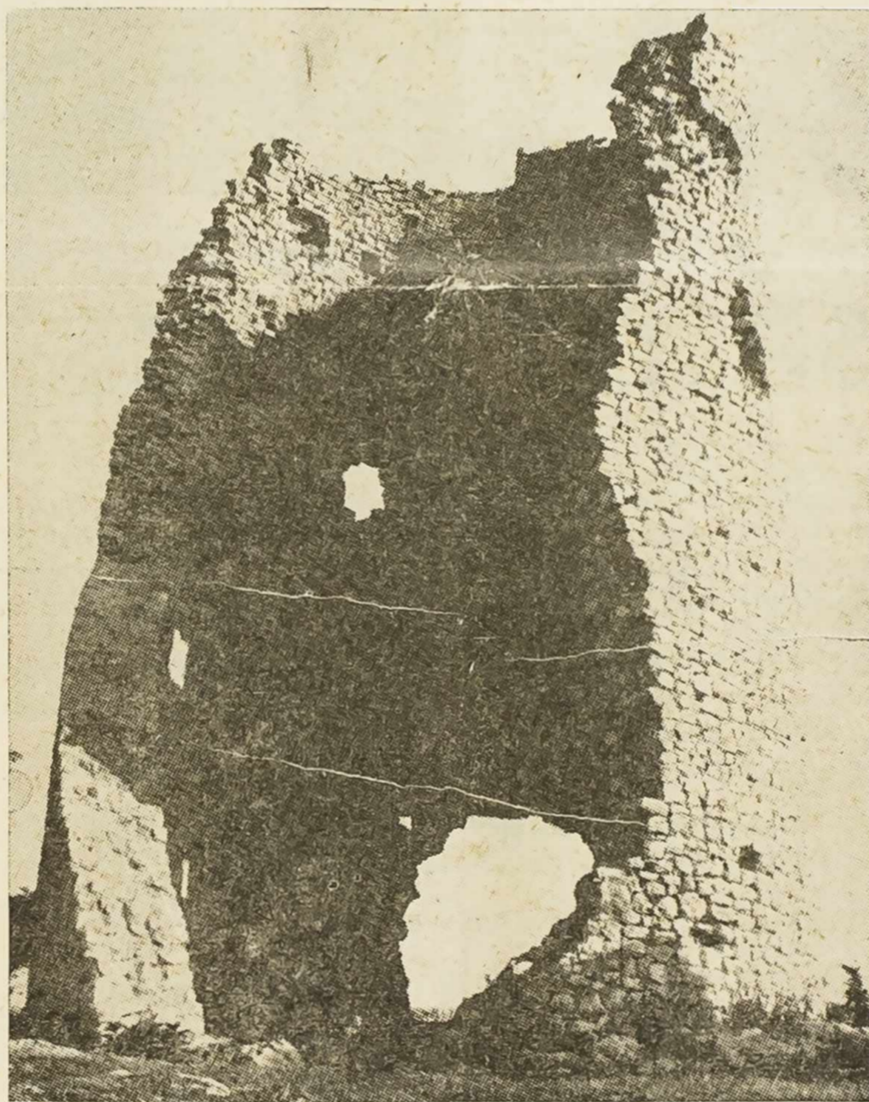
(Nastavak sa 6. strane)
voga puta radovi dobro napredovali, ali ove godne nitko neće ni da zapne. Tome je kriva mržnja koja vlada među mještanima zaseoka »Konobe« i »Brnjača«. U otklanjanju te mržnje sudjelovali su i neki drugovi iz Općinskog komiteta SK i neki drugovi iz Općine, ali se željeno nije postiglo. Ne znamo dokle će to trajati? Svakako, to njima samima šteti, pa svoju subjektivnu slabost moraju što prije otkloniti. Što nemaju dobrog puta, zamjeravaju im svi oni koji se navrate u njihovo selo ali je mještanima najgora. Brige su velike, ali s malo dobre volje — želje mogu biti ispunjene.

ŠKOLSKE SU ZGRADE U LOŠEM STANJU

Poslije rata izgrađene su u Grebašnici dvije školske zgrade, jedna u gornjem dijelu sela, druga tik uz magistralu nedaleko mora. Tip građanja je dosta loš (zgrade više nalice na vojne kasarne nego na škole). Sagrađene su 1950. godine, ali od njihove izgradnje do danas, tako reći, nitko o njima ne vodi računa. One prokišnjavaju u svim prostorijama i vlaga caruje po svim zidovima, a u novije vrijeme opada žbuka sa stropa, pa prijeti opasnost po život i učitelja i učenika. Krajnje je vrijeme da netko povede računa o tim školama — naročito o njihovoj kretnju, jer one nisu okrećene već punih pet godina.

Sve su to problemi o kojima se u Grebašnici diskutira. Želje mještanina su da im se spomenu problem jednom skinu s dnevnog reda. T. ŠKORNJA

Simbolično jedinstvo

Slikoviti Drniš ima nekoliko znamenitosti koje privlače pažnju. Historijski poznat već po Otavicama, rodnom mjestu Ivana Meštrovića, taj je gradić, koji sa brda gleda na veliku ravnicu, sačuvao ostatke srednjega vijeka u kojem je igrao važnu ulogu i kada su se mnogi za njegoga otimali.

Jedna od tih znamenitosti je i drevna gradina na rubu kanjona rijeke Čikole, na koju uvijek pada pogled kada se ulazi u Drniš.

Gotovo da i nema posjetilaca koji dođu u Drniš a da ne razgledaju turski minaret i ostatke ove utvrde.

Đačke ekurzije, pojedinačni posjetilci, i strani gosti često se mogu vidjeti kako šecu alejama i travnjacima ovog predjela pretvorenog u park. Drnišani su, kao rijetko tko, uredili taj historijski ambijent i u njemu uklopili spomenik palim borcima, tako da on predstavlja i simbolično jedinstvo naše daleke i bliške prošlosti. J. Č.

UDRUŽENJE BORACA NOR-a ŠIBENIK

Radnim ljudima čestita

DAN BORCA

Murterske ljetne igre

U nedjelju, 11. srpnja na igralištu DTO »Partizan« u Murteru svečanom ceremonijalom će biti otvorene ovogodišnje (sedme po redu) Murterske ljetne sportske igre koje će trajati mjesec dana — do 11. kolovoza. Organizator tih tradicionalnih igara, na kojima svake godine učestvuju po pet — šest stotina omladinaca i omladinki, je Turističko društvo Murter, a pokrovitelj je ove godne Savez društava za tjelesni odgoj »Partizan« općine Šibenik.

Da bismo o Murterskim ljetnim sportskim igrama saznali nešto više, obratili smo se ANTI MARKOVU, nastavniku fizičkog odgoja, koji je predsjednik Odbora za organizaciju igara. Evo kako je tekao razgovor.

Koje će se sve sportske priredbe održati u sklopu ovogodišnjih Murterskih ljetnih sportskih igara?

— Program je ove godine znatno bogatiji nego lani — rekao je Ante Markov i nastavio: — U nedjelju 11. srpnja, tj. na samo otvaranje igara, odigrat će se prijateljska nogometna utakmica između ekipe iz Murtera i jedne momčad iz Šibenika koja će biti pojačana »Hajdukovima« prvotimcima — Nadovezom i Aralicom. Istog dana smo predviđeli odigravanje rukometne utakmice. Nastupit će rukometaši iz Murtera i Šibenika. Ljubitelji odbojke moći će toga dana promatrati muške i

ženske ekipe iz Šibenika i Murtera. Prvenstvena takmičenja počet će nekoliko dana kasnije. Do kraja srpnja bit će odigrano nekoliko turnira — u odbojci, rukometu i košarci. Bit će priređeno i nekoliko plivačkih i atletskih takmičenja, te plivački maraton i noćna trka murterskim ulicama, a i veslačka regata ribarskim čamcima.

Je li to sve?

— Freostaje još turnir u malom nogometu. On će početi 1. kolovoza, a trajat će tjedan dana. Na njemu će učestvovati 16 ekipa iz Murtera i okolnih mjesta. Taj turnir je posebno interesantan, jer na njemu učestvuju svake godine po nekoliko ekipa sastavljenih od turista iz Zagreba, Beograda i još nekih većih gradova. Posljednjeg dana igara — 1. kolovoza — bit će priređen susret nogometnih neznanca — »Regule« i »Pegule«, a nakon te utakmice odr-

žat će se tradicionalna trka magaraca.

Koja je svrha održavanja Murterskih ljetnih sportskih igara?

— Kada smo prije sedam godina počeli s njihovim održavanjem, nismo ni slutili da će one prerasti u stalnu manifestaciju i da će na njima učestvovati veliki broj omladinaca iz svih krajeva naše zemlje. Danas su Murterske ljetne sportske

stava od organizatora — Turističkog društva, a nešto od pokrovitelja — Saveza društava za tjelesni odgoj »Partizan« općine Šibenik.

Da li pobjednici u pojedinim takmičenjima dobijaju kakve nagrade?

— Naravno! Pobjednicima dodjeljujemo pehare i diplome.

O. JURETA

igre zaista takve. Inače, njihova osnovna svrha je zabava i masovnost. A to smo u potpunosti uspjeli postići.

A odakle vam sredstva za jednu takvu manifestaciju?

— Iz početka smo ih organizirali bez ijednog dinara. Danas više n! Ove godine ćemo dobiti nešto sred-

20 godina poslijeratnog sporta u Šibeniku

U ovom broju prikazat ćemo razvoj jedriličarskog sporta u našem gradu. Odmah poslije oslobođenja ljubitelji tog sporta osnovali su društvo koje je dobilo naziv — jedriličarski klub »Val«, koji je u tim prvim danima prikupio sve ljubitelje toga zaista lijepog sporta na vodi. U prvim godinama svoga djelovanja društvo je postiglo nekoliko značajnih rezultata. Modelari »Vala« nekoliko godina su bili prvaci države, a u jedriličarstvu su uvijek bili u gornjem dijelu prvenstvene ljestvice.

Piše Dragan Korda

JD „VAL“

POBJEDA U KATEGORIJI KRSTAŠA

Godine 1950. donijela je prvi veliki uspjeh jedriličarima »Vala«. Naime, na Jadranskoj regati, na kojoj su učestvovali svi klubovi s područja Jadrana, u klasi krstaša s brodom »Val«, Valovci su uspjeli doći prvi na cilj ispred dosta renomiranih sastava iz Splita, Trogira, Zadra, Rijeke i Kopra. Interesantno je napomenuti da je to bila jedna od najmasovnijih regata do sada održanih ne samo u Šibeniku nego bilo gdje. Po tome se može zaključiti kolika je bila ljubav za taj sport.

Posadu pobjedničkog broda sačinjavali su: Vučić, Vatavuk i Alb.

Na gornjoj fotografiji: pripreme za start na Jadranskoj regati u Šibeniku.

JOŠ JEDAN USPJEH

Na prvenstvu Jadrana koje je održano 1953. godine u Šibeniku učestvovali su jedriličari »Mornara«, »Labuda« i »Splita«, te jedriličari iz Rijeke, Divulja, Beograda i Sremske Mitrovice u klasi O Jola 1936.

Jedriličarica »Vala« »Neva«, s kormilarom Borisom Žigonom, dosta premoćno je osvojila prvo mjesto, što je bio zaista veliki uspjeh za jedriličarski sport Šibenika.

DAR PREDSEDNIKU TITU

Usporedo s razvitkom jedriličarskog sporta, u »Valu« je s dosta uspjeha djelovala i modelarska sekcija, koja je četiri godine uzastopno bila najbolja ekipa u državi. Osvojili su titulu prvaka države na vodama u Beogradu, Sremskoj Mitrovici, Splitu i Šibeniku.

Nezaboravni trenutak doživjeli su modelari »Vala« 1956. godine, kada su za vrijeme Brionske regate predali predsjedniku Republike drugu Titu lijepi dar.

Na gornjoj fotografiji rukovodstvo »Vala« predaje drugu Titu i drugarici Jovanki Broz model »Kornata«, kompletno izrađen od aluminijuma.

POSLEDNJI VEĆI USPJEH

Na gornjem snimku vidite ekipu »Vala« koja je 1959. godine učestvovala na državnom prvenstvu. U klasi O Jola oni su osvojili treće, odnosno peto mjesto, dok su u klasi Stela osvojili skromno trinaesto mjesto, što je bio svakako velik uspjeh s obzirom na opremljenost brodova i izrađenost čamaca.

VELIKA STAGNACIJA

Otada je u jedriličarskom sportu u Šibeniku nastala velika kriza. Svaki dan je članova u društvu bilo sve manje, a brodovi su bili prepušteni sami sebi. Modelari se od 1954. kad su osvojili posljednji put titulu prvaka države, uopće ne čuju.

Evo što nam je o sadašnjoj situaciji u tom klubu ispričao Fabijan Vidović, jedan od najaktivnijih članova toga društva:

— Današnja je situacija u »Valu«, koji je prijašnjih godina dominirao u jugoslavenskom jedriličarskom sportu, zaista zabrinjavajuća. Danas društvo posjeduje samo jedan brod, i to Kadet za omladince.

Razlozi zbog kojih kaže dalje Vidović, jedriličari »Vala« više ne učestvuju na saveznim takmičenjima dobro su poznati. U prvom redu, društvo ne raspolaže s dovoljno financijskih sredstava za popravak čamaca koji bi bili spremni da učestvuju na tako značajnim takmičenjima.

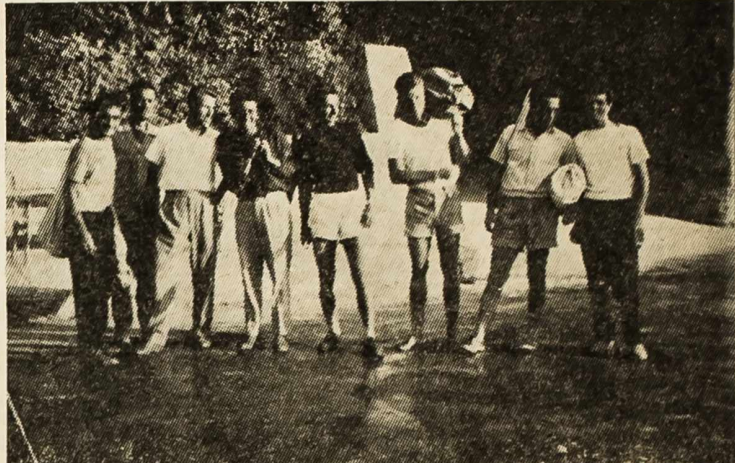
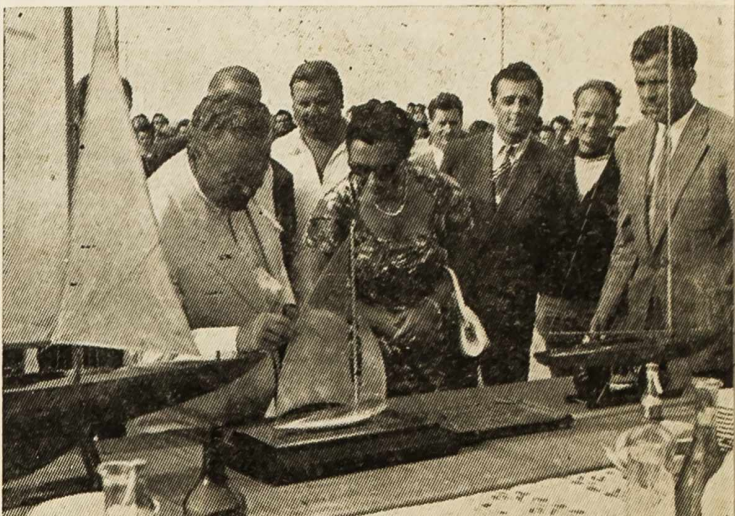
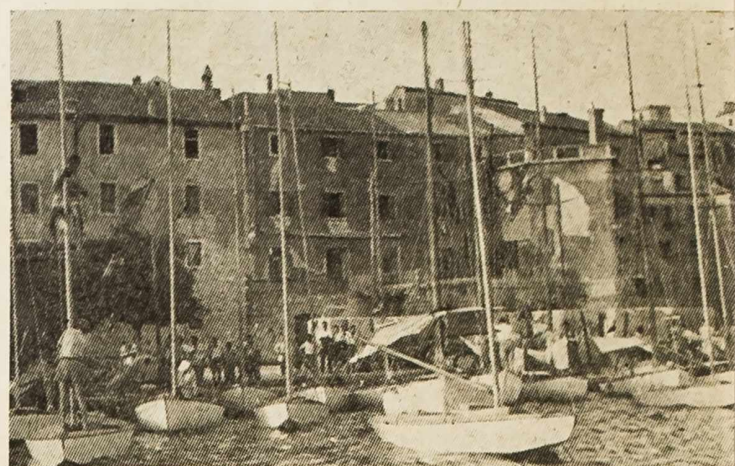
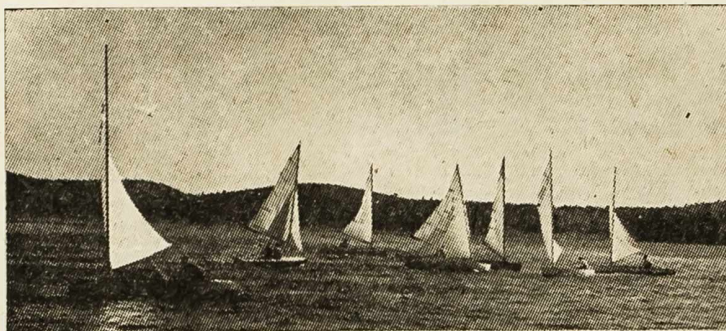
Što se tiče kadrova, mogu kazati da u tome »Val« uopće ne oskudijeva, jer je kvalitet jedriličara »Vala« poznat širom naše zemlje.

I na kraju, htio bih izraziti želju svih ljubitelja jedriličarstva u našem gradu: ubuduće bi i na njih trebalo malo više gledati, jer bi bila velika šteta da ovo društvo i dalje ovako djeluje. Treba nam povjerovati da ove godine ni jedan brod neće biti spreman za regate, i to zbog toga što društvo nema novaca da kupi sve ono što je potrebno da se brodovi osposobe.

* * *

Osim »Vala«, u Šibeniku već duže vremena djeluje i jedriličarski klub »Mornara«, koji je u lokalnim takmičenjima postigao dosta dobre rezultate. Brodovi »Mornara« bili su većinom prvi na svim dosad održanim regatama Dana ustanka, koje se održavaju svake godine od Šibenika do Žirja i natrag. Pored toga, u Betini dosta uspješno djeluje jedriličarski klub »Zal«, koji je dosad postigao značajne rezultate.

Za velike uspjehe na razvoju Narodne tehnike na području općine Šibenik, Republički savez Narodne tehnike Hrvatske dodijelio je jedriličarskom klubu »Val« ovogodišnju plaketu.

Košarka „ŠIBENIK“ „SPLIT“ 59:61

U nedjelju je odigrano VII kolo Hrvatske lige — Južna reglja, između KK »Šibenik« i KK »Split« II. Utakmica je igrana po sparnom vremenu, u dvorištu III osnovne škole, pred oko 200 gledalaca.

Nakon visokih pobjeda domaćina nad ekipama iz Drniša i Sinja očekivao se i treći uzastopni uspjeh. Međutim, i pored velikog zalaganja domaćini su pobjedu morali prepustiti gostima, mada ni obratan rezultat ne bio neznačajno. Rutinirani su gosti u igru ušli mirno i samouvjereni, i u devetju su minuti povelu sa 18:11, a već u četrnaestoj sa 30:17. Domaćini ipak nisu klonuli, nego svom silom nastoje smanjiti rezultat. To im uspijeva pred kraj poluvremena i na odmor se odlazi sa 35:27 za »Split«.

Početak drugog poluvremena ponovo donosi prednost Splićanima, koji zatim, prilično iscrpljeni vrućinom, posustaju, jer u igri uglavnom drže prvu petorku. Domaćini čestim izmjenama osvježavaju svoje redove i uspijevaju drugo poluvremeno riješiti sa 32:26 u svoju korist. Ipak, to je za jedan koš manje nego što je bilo potrebno da se izjednači prednost Splićana iz prvog poluvremena.

Gosti su igrali dobro, kao što smo ih već navikli gledati. Eki-

pa je, sastavljena od pet igrača koji nose dres prve momčadi i na utakmicama Savezne lige, i na ovoj utakmici, vođena trenerom B. Radovićem, bila nešto mirnija i iskusnija, pa je preciznim bacanjima iz skok-šuta osigurala pobjedu. Ipak, u dramatičnim zadnjim minutama igre domaći su imali šansu da pobijede. Oni su kod stanja 60:59 promašili dva slobodna bacanja, a u zadnjoj minuti igre, kod stanja 61:59, čine istu grešku. Prema tome, s malo više prisebnosti košarkaši su »Šibenika« mogli slaviti značajan uspjeh. Ipak, mora se priznati da je pobjeda Splićana potpuno zaslužena, a u njihovoj ekipi najviše se istakao realizator Grašo.

Za domaćine je ova utakmica, premda je izgubljena, značila znatan napredak već i samim tim što je prošli susret, održan u Splitu, izgubljen za 27 poena razlike, a sad sa svega 2 poena. Iako su domaćini bili slabiji nego u prošle dvije utakmice, mogli su pobijediti da ključni igrači prve petorke Bukić i Bela-

marčić nisu igrali daleko ispod svojih mogućnosti. Najbolji u timu pobijeđenih bio je Dunkić, bez obzira što je na kraju u propostio nekoliko zrelih prilika.

Za »Split« su igrali: Lalić, Graso 19, Depolo 13, Tvrdić 12, Murgić 2, Mucić 2, Orlandini 13 i Latinac, a za »Šibenik«: Dunkić 20, Kalauz 2, Juras 12, Gulin,

Belamarić 10, Luštica 4, Mrša 8, Skarica 2 i Bukić 1.

Suci Marotti i Mileta nisu se pokazali dovoljno autoritativni i precizni, iako njihove povremene greške nisu utjecale na rezultat.

Slijedeću utakmicu »Šibenik« igra s »Partizanom« — (Knin), u nedjelju popodne.

Komisija za natjecanje »SABIRAC«, Poduzeća za promet otpacima Šibenik,

raspisuje

natjecanje

za popunjenje radnog mjesta

RUKOVODIOCA KOMERCIJALNOG ODJELA

Uvjeti:

- viša stručna sprema sa 5 godina prakse, ili
- srednja stručna sprema sa 10 godina prakse

Pismene prijave sa doznakom o ispunjavanju uvjeta i opisom dosadašnjeg rada dostaviti na adresu:

»SABIRAC« - Šibenik Ulica A. Šupuka br. 1
Rok natjecanja do 15. VII 1965. godine.

Obavijest

o upisu učenika u prve razrede škola II stupnja na području općine Šibenik u 1965/66. školskoj godini

Škole drugog stupnja na području Općine Šibenik u prve razrede u školskoj godini 1965/66. moći će primiti:

1. Gimnazija	220 učenika; sa upisom zaključuje 25. VII
2. Pedagoška gimnazija	150 " " " " 25. VII
3. Ekonomska	60 " " " " 15. VII
4. Medicinska	25 " " " " 5. VII
5. Škola sa praktičnom obukom Šibenik	150 " " " " 1. IX

NAPOMENE:

- za sada ne objavljujemo kapacitete škola učenika u privredi Šibenik i Murter dok se ne riješe određena pitanja;
- u toku je rješavanje pitanja škole za bolničare. Ta bi škola mogla primiti 30 učenika.

Učenicima koji su uspješno završili VIII razred osnovne škole podnose molbe određenoj školi u vremenu od 1. VII 1965. godine.

Uz molbu, taksiranu sa 50 dinara taksenih maraka, dostavlja se:

- originalna svjedodžba VIII razreda osnovne škole,
- izvod iz matične knjige rođenih.

Pri uključivanju vodit će se računa o boljem uspjehu i drugim objektivnim elementima s obzirom na prednost.

Informacije o specifičnostima pojedine škole mogu se dobiti u tajništva navedenih škola.

ODJEL ZA PROSVJETU I KULTURU
SKUPŠTINE OPĆINE ŠIBENIK

OD SRJEDE DO SRJEDE

KINEMATOGRAFI

„TESLA“: premijera njemačkog filma — SEST STRAVIČNIH NOCI — (do 5. VII).
Američki film — ZLATO SEDAM BREZUJAKA — (6. VII).
Američki film — PLAZA ZELJA — (9-11. VII).
Njemački film — PETROGRADSKA NOĆI — (12-14. VII).

„20. APRILA“: zatvoreno radi restauriranja.

„SIBENIK“: premijera američkog filma — ODAVDE DO VJEČNOSTI — (do 6. VII).
Premijera španjolskog filma — LUEPA LOLA — (7-12. VII).
Premijera talijanskog filma — TRIJUMF MIHAJLA STROGOVA — (13-19. VII).

DEŽURNE LJEKARNE

Do 9. VII — Centralna — Ulica Boriša Kidriča.

Od 10. do 16. VII — Varoš — Ulica bratstva i jedinstva.

ROĐENI

Senija, Milana i Vinke Markov; Srećko, Srećko i Nedjeljke Branica; Eduard, Dede i Munire Sarvan; Perica, Stipana i Ane Mrčela; Joško, Ivana Sunare i Marice Rupić; Marica, Milovana i Ane Zupunski; Senka, Nike i Mare Rajčić; Mirjana, Filipa i Marije Ercegović; Ante, Nikole i Dinka Simonaj; Vinka, Hijačenta i Vjeroslave Ferara; Nada, Andrije i Antule Protega; Božena, Mile i Karmele Zivković; Milena, Marinka i Milke Erceg; Anamarija, Milice Knežević; Ines, Ozrena i Janje Panjkota; Sime, Ante i Slavke Sučić; Nikica, Mate i Miroslave Grgas-Svirac; Silvana, Ante i Nedre Knežević — Jazgun i Dragica, Ante i Danice Stizdrak.

VJENČANI

Milan Pačić i Anka Kristek; Tomislav Relja i Danica Girin i Sime Pavić i Anka Vukorepa.

UMRLI

Robert Zaja, 4. mjeseca i Zeljko Bešević, 15. mjeseci.

VAŽNIJI TELEFONI

Informacije 98
Željeznička stanica 26-44
Autotransport 20-87
Putnik 24-30
Elektra 20-40
Vodovod 20-50
Bolnica 23-33
Hitna pomoć 94
Vatrogasna straža 22-22
Narodna milicija 23-23
Saobraćajna milicija 27-31
„Šibenski list“, redakcija 25-62
„Slobodna Dalmacija“, dopisništvo 28-51

AUTOBUSI:

Za Rijeku i Zadar u 4.15, 8.45, 9.45, 10.35, 11.45, 13, 14.35, 16.35, 19, 20, 21.35,

22.30 i 22.35 (u 10.30 i 20 sati saobraćaju u ljetnoj sezoni).

Za Zadar u 7 i 11 sati.

Za Dubrovnik u 2.45, 5.30, 9.30, 11, 11.30 i 22 sata.

Za Split u 2.45, 3.55, 4.55, 6, 7, 7.45, 8, 9.30, 11, 11.30, 12.55, 13.45, 14, 14.40, 16, 18.15 i 18.55 (u 6 sati saobraća u ljetnoj sezoni).

Za Zagreb — Beograd u 3.40 sati (ljetna sezona).

Za Zagreb u 5 sati (ljetna sezona).

Za Ljubljano u 10.30 i 20 sati (ljetna sezona).

Za Drniš i Knin u 5.15, 12 i 15.15 sati.

Za Benkovac u 15 sati (polazak sa Martinske).

Za Ervenik u 14.30 sati.

VLAKOVI:

Polazak za Zagreb u 9.52, 19.10 i 22.35 sati, za Beograd u 19.10 sati, za Split u 3.03, 7.08 i 14.40 sati.

BRODOVI:

Za Split u 4.10 sati, za Rijeku u 21.30 sati.

Izdaje i štampa: Novinsko-izdavačko poduzeće »Štampa« Šibenik

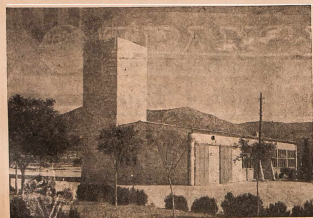
Direktor: MIRKO KNEZEVIĆ

List uređuje redakcijski kolegij — Glavni i odgovorni urednik — JOSIP GRBELJA — Uredništvo: Šibenik — Ulica Petra Grubišića 3 — Telefon uredništva 25-62 — Rukopisi se ne vraćaju.

— Mjesečna pretplata za SFRJ 100 dinara, za inozemstvo 200 dinara — Tekući račun: Komunalna banka Šibenik 435-11-18 — Telefon štampari je 22-28 i 29-53.

NIRO „ŠTAMPA“ ŠIBENIK

PRIMA SVE VRSTE REKLAMA, OGLASA, NATJEAČAJA I MALIH OGLASNIKA

I TVORNICA LAKIH METALA
I „BORIS KIDRIČ“
I ŠIBENIK
I

- svim radnim ljudima,
- radnim kolektivima i
- narodima SFR Jugoslavije

č e s t i t a

4. JULI - DAN BORCA

Č E S T I T A

OPĆINSKA SKUPŠTINA ŠIBENIK

Dan borca

svim radnim kolektivima, ustanovama i nadležtvima,
te narodima socijalističke Jugoslavije. Ujedno želi
mnogo uspjeha u socijalističkoj izgradnji zemlje.

- Općinski komitet SK
- Općinski odbor SSRN
- Općinski komitet Saveza omladine
- Općinsko sindikalno vijeće

č e s t i t a j u

DAN BORCA

svim narodima socijalističke
JUGOSLAVIJE

Radnim kolektivima, ustanovama i nad-
ležtvima želimo daljnje uspjehe u
socijalističkoj izgradnji

poduzeće

„Čistoća“ šibenik

obavlja
usluge čišćenja i pranja gradskih ulica,
trgova i svih javnih površina.

Vrši usluge pranja i peglanja rublja u
vlastitom servisu. Dezinfekcija, deratizacija
i ciklonizacija svih objekata. Cijena usluga
pristupačna za sve korisnike

čestita

4. juli - Dan borca

poduzeće „sabirač“
ŠIBENIK

otkupljuje
sve vrste industrijske robe i plaća po
najpovoljnijim cijenama

Radnim ljudima socijalističke
JUGOSLAVIJE

čestita

DAN BORCA

4. JULA

„izgradnja“

GRAĐEVNO PODUZEĆE – ŠIBENIK

izvodi

sve vrste građevinskih radova –
visokogradnje, niskogradnje, industrograd-
nje, hidrogradnje, te projektira u vlastitom
projektom birou

Svim radnim ljudima naše zemlje
čestita

4. juli - Dan borca

Vodovod i kanalizacija

ŠIBENIK

obavlja

sve radove na vodovodnim instalacijama,
kanalizacijama za treća lica i uvodi nove

priključke preko svoje servisne službe

Svim radnim kolektivima i narodu
šibenske općine

čestita

DAN BORCA

Svim radnim ljudima i kolektivima

čestita

KINO-PODUZEĆE ŠIBENIK

DAN BORCA

želeći daljnje uspjehe u radu

Poduzeće „Kamenar“
ŠIBENIK

Poduzeće za niskogradnju

Radnim ljudima naše zemlje

čestita

4. juli - Dan borca

AUTOTRANSPORTNO
PODUZEĆE ŠIBENIK

PODUZEĆE ZA PROMET PUTNIKA I ROBE.

Koristite naše udobne autobuse za putova-
nja. Za sve informacije putničke službe
obratite se na telefon 26-28

čestita

Dan borca

„kornat“ TRGOVAČKO
PODUZEĆE
ŠIBENIK

NA VELIKO I MALO

Posluje:

tekstilom, aparatima i potrepštinama za
domaćinstvo; namještajem, šivaćim strojevi-
ma, biciklarna, bojama, lakovima i priborom,
te galanterijskom robom

Radnim kolektivima i narodima
naše zemlje

čestita

DAN BORCA

i želi mnogo uspjeha u radu

Ribarski kombinat

„KORNAT“ Šibenik

čestita

4. JULI - DAN BORCA

i želi mnogo uspjeha u radu

„DALMACIJA“

TVORNICI RIBLIH KONZERV I - ŠIBENIK

u svojim pogonima
proizvodi
kvalitetne riblje konzerve svih vrsta
za domaće i strano tržište

Radnim ljudima naše zemlje

čestita

DAN BORCA

„krka“ šibenik

poduzeće za promet i preradu plodina i žitarica

čestita

4. JULI - DAN BORCA

PODUZEĆE „Revija“ ŠIBENIK

vrši

sve krojačke usluge, te izrađuje sva zaštitna
odijela po najpovoljnijim cijenama

čestita

4. juli - Dan borca

TRANSJUG
MEĐUNARODNA SPEDICIJA

FILIJALA – ŠIBENIK

Svim radnim ljudim i svojim komitentima čestita

MEĐUNARODNO OTPREMNIŠTVO, preuzima: sve otpremničke poslove u uvozu i izvozu, tranzitne i prekomorske transporte — sve otpreme u tužemnom prometu. Posreduje:

kod poslova osiguranja transporta — kod carinjenja robe — najmljivanjem broskog prostora i agencijskog poslovanja. Korespondenti i poslovne veze u svim zemljama sa kojima SFRJ obavlja razmjenu robe.

Dan borca

»vinoplod«
vinarija šibenik

proizvodi, doručuje i prodaje sve vrste dalmatinskih vina i rakije na veliko, i preko svojih prodavaonica u Šibeniku, Rijeci i Zagrebu na malo. Prerađuje višnje, smokve i ostale plodove

čestita

DAN BORCA

»mesopromet«

ŠIBENIK

povodom

Dana borca

želi daljnje uspjehe u radu

snabdijeva potrošače preko svojih prodavaonica mesom i mesnim prerađevinama svih vrsta. Na veliko snabdijeva ustanove i ugostiteljske objekte u Šibeniku i okolici

PODUZEĆE „ISHRANA“ ŠIBENIK

čestita praznik rada

4. juli - DAN BORCA

PALK Poduzeće za metalne konstrukcije - Šibenik

povodom

Dana borca

želi radnim ljudima mnogo uspjeha u socijalističkoj izgradnji zemlje

KAPELI BRUNO

BRIJAČ-ŠIBENIK

čestita

Dan borca

„sloga“ TRGOVAČKO PODUZEĆE ŠIBENIK

snabdijeva na veliko preko svojih skladišta, uz najpovoljnije uvjete, maloprodavačku mrežu bogatim asortimanom industrijske i prehrambene robe, te reprodukcijom materijalima za poljoprivredu

Svim radnim kolektivima i narodima Jugoslavije čestita

4. JULA

DAN BORCA

„Jadran“
transportno poduzeće Šibenik

čestita

DAN BORCA

želeći daljnje radne uspjehe

obavljamo poslove oko utovara, istovara i uskladištenja svih vrsta robe. Primamo i otpremamo svakovrsnu robu kopnom i morem, raspolazemo vlastitim pokrivačima, te obavljamo prijevoz kamionima i traktorima

Poduzeće za izvoz drveta SARAJEVO

„šipad“

Samostalni pogon ŠIBENIK

čestita

DAN BORCA

obavlja

sve manipulacije drvetom i drvenim prerađevinama oko uskladištenja i otpreme u inozemstvo za račun »ŠIPADA« Sarajevo i ostalih komitenata. Raspolaze velikim skladišnim prostorom.

»ZELENILA«

KOMUNALNA USTANOVA ZA HORTIKULTURU

čestita

DAN BORCA

„Plavina“

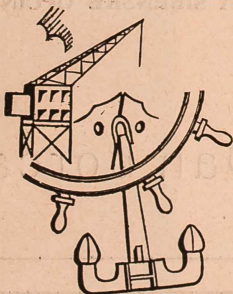
Trgovačko poduzeće Šibenik

Snabdijeva područje grada i općine voćem, povrćem i jajima

Svim radnim kolektivima i sindikalnim organizacijama

čestita

DAN BORCA

PODUZEĆE „LUKA“ ŠIBENIK

obavlja

sve vrste poslova oko izvoza — uvoza i razvoza, te uskladištenja i osiguranja svih vrsta robe

Svim kolektivima i radnim ljudima naše zemlje

čestita **DAN BORCA**

Brijačko - frizerska radnja Šibenik

Antunac Blaž

Svojim mušterijama čestita

DAN BORCA

Komunalni zavod za socijalno osiguranje

Š I B E N I K

Radnim ljudima socijalističke
Jugoslavije želi mnogo uspjeha
u radu povodom

DANA BORCA

„Elektra“ Šibenik

POGON „ELEKTRODALMACIJE“ SPLIT

čestita

Dan borca

MEDICINSKI CENTAR

Š I B E N I K

POVODOM DANA BORCA

želi radnim ljudima mnogo
uspjeha u socijalističkoj
izgradnji naše zemlje

Općinska skupština Drniš

čestita

DAN BORCA

i želi vam daljnje
uspjeha u izgradnji
naše zemlje

TVORNICA ELEKTRODA I FEROLEGURA ŠIBENIK

SVIM RADNIM LJUDIMA I KOLEKTIVIMA

čestita

4. juli - Dan borca

OBRTNO PODUZEĆE - DANE RONČEVIĆ - ŠIBENIK

vrši

u svojim pogonima bravarsko-linarske, elek-
tričarske, kovačke i ljevačke proizvode i
usluge, izrađuje armaturu za mostovode i
vinovode

Vršimo poslove auto-servisa

RADNIM LJUDIMA ŠIBENSKE OPĆINE

ČESTITA

4. juli - Dan borca

„TEHNOMATERIJAL“ TRGOVAČKO PODUZEĆE ŠIBENIK

čestita

DAN BORCA

i želi mnogo uspjeha u radu

POLJOPRIVREDNA
ZADRUGA
„JEDINSTVO“
ŠIBENIK

čestita

Dan

borca